

307.72

๑๒๓๗๖

ร.๒

องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

เสนอต่อวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
๔ มีนาคม ๒๕๑๖

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสัปดาห์พิจารณาปัญหานี้นี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของวิทยาลัยวิชาการ-
ศึกษาใด

.....

ประธาน

.....

กรรมการ

๘ มีนาคม ๒๕๑๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ และอาจารย์จำเนียร สงวนพวก ให้ความช่วยเหลือ ใ้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆทำให้อปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบคุณคุณเชิดพงษ์ อภัยสง่า ปลัดสาขาวิชาบาลตำบลดแสนสุข คุณเฉลิม ศรีสมโพธิ กำนันตำบลแสนสุข ที่อำนวยความสะดวกในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนหนองมน รวมทั้งประชาชนในชุมชนหนองมนทุกท่านที่มีส่วนในการตอบคำถาม และให้ความจริงในคานต่างๆ อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณคุณพรณี กฤตยารัตน์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการเดินทางสำรวจ และการสัมภาษณ์

ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ ใ้พลังความคิดจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มีผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหมาย

วีรวรรณ กฤตยารัตน์

สารบัญ

บทที่

หน้า

๑	บทนำ	๑
	ภูมิหลัง	๑
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	๓
	ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้	๓
	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	๔
	สมมุติฐานในการศึกษาครั้งนี้ *	๕
	ขอบเขตของการศึกษา	๕
	นิยามศัพท์เฉพาะ ✓	๕
๒	วิธีดำเนินการ	๑๑
	การศึกษาลักษณะ โครงสร้าง โดยทั่วไปของชุมชนหนองมน	๑๑
	กลุ่มตัวอย่างและมวลประชากร	๑๑
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๑๑
	วิธีเก็บและ รวบรวมข้อมูล	๑๒
	การจัดกระทำกับข้อมูล	๑๒
	การศึกษาของประกอบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความเจริญของ ชุมชนหนองมน	๑๒
	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	๑๒
	การเลือกมวลประชากร	๑๓
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๑๔
	วิธีเก็บและ รวบรวมข้อมูล	๑๕
	การจัดกระทำกับข้อมูล	๑๕

๓ ผลการศึกษาคุณค่า	๑๘
ลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน	๑๘
ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ	๑๘
ลักษณะภูมิประเทศ	๑๘
ลักษณะอากาศ	๒๒
ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ	๒๕
การแจกกระจายของประชากรและศูนย์กลางการค้า	๒๕
อาชีพ	๒๗
การคมนาคม	๓๒
สถานที่ราชการ เอกชน และสถานสาธารณประโยชน์	๓๒
องค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน	๓๓
องค์ประกอบที่มีผลต่อผู้ให้บริการในชุมชนหนองมน	๓๕
องค์ประกอบที่มีผลต่อการขยายตัวของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน	
หนองมนระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๕	๔๐
รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน	๔๒
ระยะเวลาที่รายได้ลดลง	๔๓
สิ่งที่มีผลให้รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนลดลง	๔๕
ระยะเวลาที่รายได้ที่ลดลงของประชากรในชุมชนหนองมน	๔๗
องค์ประกอบที่มีผลให้ประชากรในชุมชนหนองมนมีรายได้สูงขึ้น	
ในระยะ ๓-๑๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๒)	๔๘
องค์ประกอบด้านผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมน	๕๑
เหตุผลผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมน	๕๑
ทัศนคติของสินค้าและบริการที่ผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมนใช้มาก	
ที่สุด	๕๒

การจ่ายเงินในการซื้อ	๕๔
ความถี่ในการให้บริการในชุมชนหนองมน	๕๕
๔. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	๕๘
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	๕๘
อภิปรายผล	๕๙
ลักษณะ โครงสร้าง โดยทั่วไปของชุมชนหนองมน	๕๙
เส้นทางการคมนาคม	๖๐
บริการทางการศึกษา	๖๑
สถานพักตากอากาศ	๖๔
โรงงานอุตสาหกรรม	๖๔
พืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเล	๖๖
การขยายตัวทางด้านอาชีพและ รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน	๖๖
ข้อเสนอแนะ	๖๙
ข้อเสนอแนะทางวิชาการ	๖๙
ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	๗๐
ขอบกพร่องในการวิจัย	๗๐
บรรณานุกรม	๗๑
ภาคผนวก	๗๔

บัญชีการวาง

การวาง

หน้า ๗

๑	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรอบปี ๒๕๑๒-๒๕๑๕ และปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ย	
	ในระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑ - ๒๕๑๕)	๒๓
๒	ชนิดของอาชีพ และจำนวนผู้ประกอบการค้าและบริการในสถานที่	
	อยู่อาศัยของชุมชนหนองมน	๓๐
๓	ประเภทอาชีพ และจำนวนผู้ประกอบการค้านอกจากที่อยู่อาศัยของ	
	ประชากรในชุมชนหนองมน	๓๑
๔	ประเภทของอาชีพและจำนวนผู้ประกอบการค้าอื่นนอกเหนือจากอาชีพการค้า	๓๒
๕	จำนวนปีที่เข้าประกอบกิจการค้าและบริการในชุมชนหนองมน	๓๕
๖	องค์ประกอบที่ผลิตผลการขยายตัวของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนหนองมน	
	ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐ - ๒๕๑๕	๔๑
๗	เปรียบเทียบรายได้อุปกรณ์กับเมื่อเริ่มประกอบกิจการค้าหรือบริการของ	
	ประชากรในชุมชนหนองมน	๔๖
๘	ระยะเวลาที่รายได้ของประชากรในชุมชนมีรายได้ลดลงมากที่สุด	๔๘
๙	สิ่งที่ผลิตให้รายได้ของชุมชนลดลง	๕๕
๑๐	ระยะเวลาที่รายได้ดีที่สุดของประชากรในชุมชนหนองมน	๕๗
๑๑	องค์ประกอบที่ผลิตให้ประชากรในชุมชนหนองมนมีรายได้สูงขึ้นในระยะ	
	๓ - ๑๕ ปี ที่ผ่านมา (๒๕๐๐ - ๒๕๑๒)	๕๘
๑๒	เหตุผลที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมน	๕๑
๑๓	ชนิดของสินค้าและบริการที่อยู่ในบริการในชุมชนหนองมนใช้มากที่สุด	๕๓
๑๔	จำนวนเงินที่ใช้ค่าบริการในชุมชนหนองมนใช้บ่อยครั้งโดยเฉลี่ย	๕๔
๑๕	ความถี่ในการเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมน	๕๖
๑๖	จำนวนนักเรียนของ ร.ร.ต่าง ๆ ในชุมชนหนองมน	๖๖
๑๗	ยอดรายได้ของโรงเรียนบางแสน	๖๘

๒๖
บัญชีการประกอบ

פארה

๒
หน้า

- ภาพปกขาว แผ่นฉลุลายพิมพ์ของชุมชนหนองมนกับบริเวณใกล้เคียง ๒๐

ແປນທ

- ๑ ที่กึ่งสัมพันธ์ของชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐
- ๒ การขยายตัวของอาคารพาณิชย์อยู่อาศัยชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข
จังหวัดชลบุรี ๒๔
- ๓ การแจกจ่ายของให้อยู่อาศัย ศูนย์กลางการค้า และเส้นทางการ
คมนาคมของชุมชนหนองมนก่อน พ.ศ. ๒๔๗๕ ๓๕
- ๔ การใช้ที่ดินของชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข พ.ศ. ๒๕๑๒ ๓๘

- ๒ การขยายตัวของอากรวรรคาคืออยู่อาศัยชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข
จังหวัดชลบุรี ๒๘

- ๓ การแจกจ่ายของทอดบูดาภัย คุ้มภัยกลางการค้า และเส้นทางทหาร
กรมควบคุมของชุมชนหลวงมณฑล พ.ศ. ๒๔๗๕ ๓๕

- ๔ การใช้ที่ดินของชุมชนหนองปรือ ตำบลแสนสุข พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓๘

กราฟ

๑. เปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนระหว่าง เดือนกรกฎาคม ถึงกันยายน จากปริมาณ
น้ำฝนเฉลี่ยในระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑ - ๒๕๑๕) ๒๔

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันชุมชนและเมืองต่าง ๆ จะขยายตัวอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากจำนวนประชากรของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสถิติจำนวนประชากรในระยะ ๒๓ ปี คือระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๐ - ๒๕๑๓ ประชากรไทยเพิ่มขึ้นถึง ๑ เท่าตัว โดยเพิ่มจาก ๑๗.๔ ล้านคนใน พ.ศ. ๒๔๙๐ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๐๕ : ๔๐) เป็น ๓๔ ล้านคนใน พ.ศ. ๒๕๑๓ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ๒๕๑๕ : ๓๗) ทำให้การแจกกระจายของจำนวนประชากรในชุมชนต่าง ๆ มีมากขึ้น

นอกจากนี้ ประเทศไทยได้พยายามเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจ โดยวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นระยะมาจนถึงปัจจุบัน ทำให้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การศึกษา การคมนาคม การขนส่ง ฯลฯ อย่างมากมาย แต่ความเจริญเหล่านี้ ส่วนใหญ่ยังคงรวมอยู่ตามเมืองใหญ่ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร แต่ในชนบท การขยายตัวด้านนี้ยังไม่ได้สัดส่วนกับการขยายตัวของจำนวนประชากร ทั้ง ๆ ที่จุดมุ่งหมายสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ต้องการที่จะปรับปรุงโครงสร้างของเศรษฐกิจ ส่งเสริมความเจริญในภูมิภาค และลดความเหลื่อมล้ำในคานารายได้และความเป็นอยู่ของประชากรในชนบทไว้แล้วก็ตาม ก็ยังไม่ได้ผลตามความคาดหมายที่วางไว้ กลับพบว่ามีประชากรจากชนบทอพยพเข้าสู่อุณหภูมิกรุงเทพมหานครปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจเกือบทุกชนิด เช่น การคมนาคม การขนส่ง การศึกษา วัฒนธรรม การอุตสาหกรรม การพาณิชยกรรม ฯลฯ เป็นเหตุให้กรุงเทพมหานครมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะด้านประชากรเพิ่มขึ้นจาก ๗๐๐,๐๐๐ คน ใน พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็น ๑,๖๒๒,๔๖๑ คนใน พ.ศ. ๒๕๐๑ และเพิ่มเป็น ๒,๗๑๖,๕๑๐ คน ใน พ.ศ. ๒๕๑๑ ทำให้พื้นที่กรุงเทพมหานครขยายออก

ไปจาก ๔๐ ตารางกิโลเมตรใน พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็น ๒๕๐ ตารางกิโลเมตรใน พ.ศ. ๒๕๑๑ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๑๑ กรุงเทพมหานครขยายตัวทางพื้นที่ถึง ๙ เท่า และขยายตัวทางประชากร ๔ เท่า ส่วนกิจกรรมทางคานเศรษฐกิจและบริการก็ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนประชากรที่เป็นนิสิตนักศึกษา และที่ประกอบกิจกรรมคานต่าง ๆ มีอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นจำนวนมาก คือเป็นนักเรียน นิสิตนักศึกษา ร้อยละ ๕๙.๕ เป็นแรงงานในคานบริการร้อยละ ๓๕.๐ เป็นแรงงานคานอุตสาหกรรมร้อยละ ๔๐.๐ แรงงานคานธุรกิจการค้าร้อยละ ๒๑.๕ ของทั้งประเทศ (อัน นิมมานเหมินท์, ๒๕๑๕ : ๒๒-๒๕) เป็นตัวอย่าง ความเจริญแบบลุ่ม ๆ ดอน ๆ ไม่แผ่กระจายไปถึงประชาชนส่วนใหญ่หรือทั่วประเทศ เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้คนเข้ามาแออัดในกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้น เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาการว่างงาน ปัญหาสลัมหรือแหล่งเสื่อมโทรมอันเกิดจากการอพยพเข้าของคนจากชนบท จากการสำรวจแหล่งสลัมของหน่วยสวัสดิการครอบครัว โดยมีศาสตราจารย์คุณหญิงสุภาพ วิเศษสุรการ เป็นประธาน และมีนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แผนกสังคมศาสตร์ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ พบว่า จำนวนประชากรในแหล่งสลัม หัวหนาคอครอบครัวส่วนใหญ่อพยพมาจากต่างจังหวัดประมาณร้อยละ ๒๒ ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีความยากจนและความลำบากทางคานเศรษฐกิจในชนบท เข้ามาโดยหวังว่าที่กรุงเทพมหานครจะมีโอกาสในการประกอบอาชีพได้ดีกว่า แต่ตามความจริงแล้วบุคคลเหล่านี้กลับทำให้เกิดความไม่สมดุลย์ในคานการขยายตัวคานประชากร และกิจกรรมทางคานเศรษฐกิจขึ้นอีก ทำให้ไม่ได้รับความสำเร็จในชีวิต และการประกอบอาชีพ เพราะปรากฏว่าประมาณร้อยละ ๔๒ ของครอบครัวในแหล่งสลัมมีฐานะครอบครัวเหมือนเดิมหรือไม่ก็ตกต่ำลง มีความล้มเหลวในการประกอบอาชีพ ยังว่างงานและเกิดการเจ็บป่วย ฯลฯ

ดังนั้น การอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางคานเศรษฐกิจของชาวชนบท จึงไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของแต่ละคนให้ดีขึ้น แต่วิธีที่ถูกถ่วงถ่วงจะควรมีการพัฒนาชุมชนในชนบทให้เจริญขึ้น ดังที่รัฐบาลกำลังกระทำอยู่ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังไม่ไถ่ผลเท่าที่ควร เนื่องจากชุมชนแต่ละแห่งมีลักษณะทาง

ภูมิศาสตร์และทรัพยากรไม่เหมือนกัน การพัฒนาแต่ละชุมชนอาจจะต้องใช้วิธีการที่แตกต่างกันไปด้วย เพื่อช่วยให้ประชากรในชุมชนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นนั้นมีความสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและความสงบสุขของประชาชนในชนบทแล้ว ยังสามารถช่วยแก้ปัญหาสังคมในเมืองหลวงให้ลดน้อยลงด้วย

ควยเหตุที่ชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดอุดรบุรี เป็นชุมชนหนึ่งที่มีการขยายตัวและเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งมีแนวโน้มที่จะเจริญต่อไปในอนาคต จึงน่าจะได้ศึกษาดังองค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนนี้และชุมชนอื่นที่มีลักษณะโครงสร้างทางภูมิศาสตร์คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้องและแน่นอน อันเป็นผลดีต่อประชาชนในชุมชนเอง ตลอดจนผู้ใช้บริการในชุมชนที่ตลอดจนความเจริญของประเทศในที่สุด

✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาสภาพและลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน ทางกายภาพและทางเศรษฐกิจ
2. ศึกษาองค์ประกอบทั้งภายในและโดยรอบชุมชนที่มีผลต่อความเจริญของชุมชน
3. เพื่อพิจารณาชุมชนที่เจริญขึ้น โดยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างว่ามีผลต่อการเร่งรัดความก้าวหน้าของชุมชนอย่างไร

✓ ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบสภาพและลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน
2. ช่วยให้เราเข้าใจถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งภายในและโดยรอบชุมชนที่มีผลต่อความเจริญของชุมชน
3. เป็นแนวทางในการพิจารณาส่งเสริมชุมชนหนองมน ให้มีความเจริญยิ่งขึ้น

๔

4. นำผลที่ได้ไปใช้ในการพิจารณาวางแผนปรับปรุงชุมชนอื่นที่มีโครงสร้างทางกายภาพและเศรษฐกิจ ลักษณะเดียวกับชุมชนหนองมน เพื่อความเจริญของท้องถิ่นนั้น

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

เมืองหรือชุมชนในปัจจุบัน มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา จากการศึกษาของนักภูมิศาสตร์พบว่า การพัฒนาของเมืองหรือชุมชนแต่ละแห่ง จะเป็นไปในลักษณะใดนั้น อาจมีองค์ประกอบที่แตกต่างหรือคล้ายคลึงกันไ้หลายกรณี

ก. ทำเลที่ตั้ง อาร์คโบลด์ (John Carl Archbold) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาลงของธรรมชาติและวัฒนธรรมว่าจะมีส่วนสนใจในด้านความต้องการพักผ่อน ซึ่งจะดีหรือไม่นั้น พบว่าขึ้นอยู่กับทำเลที่ตั้ง ทางด้านการร่ายน้ำ เล่นสกี เล่นเรือ ตกปลา ฯลฯ ถ้าทำเลที่ตั้งเหมาะสม จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและความเจริญของชุมชนใด (Archbold, ๑๙๙๒ : ๕๒๘B) และเฮมมาซี (Mohammad Hemmasi) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอพยพเข้าและเศรษฐกิจของประเทศอิหร่าน พบว่าลักษณะทำเลที่ตั้งของเมืองเตหะราน เป็นศูนย์กลางความสนใจในด้านที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มีการอพยพเข้า (Hammasi, ๑๙๕๕ : ๓๖๐) นอกจากนี้ ลอเวนธอล (Devid Lowenthal) ยังพบว่านักทัศนาจรเป็นสิ่งสำคัญในทางเศรษฐกิจของจาไมกาและบาร์บาเดียน ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมที่จะใช้เป็นสถานที่พักผ่อน ทำให้ชาวอเมริกันเข้าไปดำเนินกิจการโรงแรมและบริการต่าง ๆ ยิ่งความเจริญให้แก่จาไมกาและบาร์บาเดียนเป็นอย่างมาก (Lowenthal, ๑๙๕๕ : ๓๖๐)

สำหรับทำเลที่ตั้งที่อยู่ริมฝั่งน้ำ และที่ราบระหว่างเมืองใหญ่หรือระหว่างแม่น้ำ อาจมีส่วนช่วยให้ชุมชนพัฒนาด้านใด เช่นเดียวกับชุมชนที่ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลที่มีโอกาสพัฒนาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและการพักผ่อน ดังเช่นการศึกษาของปะทัก (Chittaranjan Pathak) ซึ่งได้ศึกษาเมืองเตรนตันและเมืองราเลย์ พบว่าการที่เมืองนี้เจริญขึ้นจากชุมชนเกษตรกรรม มาเป็นเมืองขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลางการค้าและการอุตสาหกรรม

เนื่องมาจากทำเลที่ตั้งอยู่ริมฝั่งน้ำ และเป็นที่ยี่รากระหว่างเมืองใหญ่ ๒ เมือง คือเมือง
ฟิลาเดเฟียและเมืองนิวยอร์ก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางคานาภิการของชุมชน
การเกษตรเป็นการค้าปลีก อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เมืองนี้ขยายตัวและเจริญขึ้น
(Pathak, ๑๙๖๐ : ๕๖๐๖B) ส่วนการศึกษาเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งระหว่างแม่น้ำ
อัฟเชอร์ช (John Calhoun Upchurch) พบว่าหลังจากที่สหรัฐอเมริกาควบคุม
ฟลอริดาใน ค.ศ. ๑๘๒๑ แล้ว ชาวอเมริกันได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในฟลอริดากระหว่าง
แม่น้ำอพาลาชีโคลา และแม่น้ำซูวานนี ทำให้บริเวณนี้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก
เป็นเขตที่มั่งคั่งที่ราคาที่ดินดี และมีแม่น้ำสะดวกในการคมนาคม (Upchurch, ๑๙๗๒ :
๕๖๖๖B - ๕๖๖๗B)

ข. บริเวณโดยรอบชุมชน เป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้
เกิดความเจริญขึ้นในชุมชน ฮาร์ริสและอัลแมน (Chauncy D. Harris and Edward L.
Ullman) กล่าวว่า เมืองที่มีความเจริญอย่างรวดเร็วและมีขนาดใหญ่ขึ้นนั้น ขึ้นอยู่
กับการบริการทางด้านการผลิตของบริเวณโดยรอบ และบริการของเมืองจะขึ้นอยู่กับ
เศรษฐกิจของบริเวณโดยรอบชุมชนนั้นด้วย (Harris and Ullman, ๑๙๖๗ : ๒๗๗) ซึ่ง
ตรงกับทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานของคริสตอลเลอร์ (Walter Christaller) ซึ่งกล่าว
ว่า ศูนย์กลางที่เจริญจะทำหน้าที่บริการที่จำเป็นแก่ประชาชนโดยรอบ ขณะเดียวกันผล
ผลิตของบริเวณโดยรอบจะช่วยสนับสนุนให้ศูนย์กลางเจริญด้วย (Christaller, ๑๙๖๖ :
๗๖)

ค. การพัฒนาทางคานาภิการทางเศรษฐกิจ อริฟิ (Salih Abdolla El
Arifi) ทำการศึกษาการแจกกระจายในการพัฒนาเศรษฐกิจของประชากรเพื่อพัฒนา
ชุมชนในประเทศชุกาน พบว่าสิ่งที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนนั้น มาจากหลายทางด้วยกัน
เช่น จากคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม จากแหล่งเกษตรกรรมข้างเคียง เพราะความ
หนาแน่นของประชากรเอง และบริการทางสังคมประกอบกัน (Arifi, ๑๙๗๒ :
๕๖๖๖B) และมา (Laurence Jun-chao Ma) ศึกษาการพัฒนาทางคานาภิการทางเศรษฐกิจและ
การเปลี่ยนแปลงของเมืองซัง (Sung) ในประเทศจีน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางคานาภิการ
เศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๖๐ - ๑๙๗๒ พบว่าความเจริญของเมืองนี้

เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของรากฐานทางเศรษฐกิจด้านบริการของตัวเมือง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากแหล่งอุตสาหกรรมในเมือง (Ma, ๑๙๗๖ : ๔๐๐๕ B)

สำหรับการเปลี่ยนแปลงและการขยายตัวของกิจกรรมในชุมชนด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการอาชีพที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนนั้น ควอนท์ (Eddor Clemens Quandt) ทำการวิเคราะห์การอพยพของประชากรที่มอพรานา (Mov Rana) พบว่าประชากรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจาก ๑,๒๗๕ คนใน ค.ศ. ๑๙๔๖ เป็น ๑๐,๐๐๐ คนใน ค.ศ. ๑๙๖๓ และเพิ่มเป็น ๒๖,๐๐๐ คน ใน ค.ศ. ๑๙๗๐ นั้น ทำให้หมู่บ้านชาวประมงเดิมเริ่มเปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนที่เจริญขึ้น ทั้งนี้เริ่มมีอาชีพบริการ การค้าขาย มีการตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษา และมีสถานที่พักผ่อนใจต่าง ๆ มากขึ้นนั่นเอง

(Quandt, ๑๙๗๒ : ๕๖๔๔ B - ๕๖๔๕ B) นอกจากนี้ สมิธ (Jame Richard Smith) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของเมืองเซียวฟอล (Sioux Fall) ในดาโกต้าใต้ ซึ่งเป็นเมืองใหญ่และเป็นศูนย์กลางทางรถไฟด้านตะวันออกของดาโกต้าใต้ โดยวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางด้านการบริการ การค้าปลีก การค้าส่ง การธนาคาร ความสะดวกทางด้านการแพทย์ การปกครอง พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในชุมชนเล็ก ๆ ที่เริ่มจะเสื่อมลงขณะที่ศูนย์กลางใหญ่กลับเจริญขึ้น โดยสังเกตจากจำนวนและชนิดของสินค้า ตลอดจนบริการของชุมชนขนาดเล็กเริ่มลดลง แต่ในศูนย์กลางใหญ่กลับมีความแออัดของกิจกรรมและหน้าที่ของเมืองมากยิ่งขึ้น (Smith, ๑๙๗๑ : ๒๗๔๔ B - ๒๗๔๕ B)

ง. การคมนาคม มีบทบาทต่อการขยายตัวและความเจริญของชุมชนเป็นอย่างมาก

ด้านการขยายตัวของเมืองฮอเซอร์และชเนอร์ (Phillip M. Hauser and Leo F. Schnore) กล่าวว่า ลักษณะของเมืองจะเปลี่ยนไปตามเส้นทางการคมนาคมที่ตัดผ่าน (Hauser and Schnore, ๑๙๖๗ : ๔๕) นอกจากนี้ มนู วัลยะเพ็ชร ได้ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในบริเวณบางส่วนของเขตสุขาภิบาลบางกะปิ และบริเวณใกล้เคียงจังหวัดพระนคร (มนู วัลยะเพ็ชร, ๒๕๑๒ : ๑๐) กับการศึกษาลักษณะโครงสร้างทางกายภาพและเศรษฐกิจของเขตสุขาภิบาลปากท่อ จังหวัดราชบุรี ของบุญนาค ท้าวกุล (บุญนาค ท้าวกุล, ๒๕๑๔ : ๔๔) โดยผลตรงกันว่า เมืองจะขยาย

ไปตามเส้นทางการคมนาคมที่คึกคักใหม่

สำหรับเส้นทางการคมนาคมที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนนั้น คิคคินสัน (Robert E. Dickinson) กล่าวว่า ความเจริญของประชากรและเมือง ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางด้านการติดต่อภายใน และการเพิ่มความรวดเร็วในการคมนาคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสัมพันธ์กับการขยายตัวของที่อยู่อาศัยและการอุตสาหกรรม (Dickinson, ๑๙๖๓ : ๑๕) และอัลแมน (Edward L. Ullman) กล่าวถึงผล การศึกษาของโคล (Kolh) และคอลลี (Colly) เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างเมือง และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม ซึ่งโคลพบว่า เส้นทางการคมนาคมมีผลต่อการตั้งศูนย์กลาง การค้า แต่อย่างไรก็ตาม อัลแมนก็สรุปว่า เส้นทางการคมนาคมจะมีความสำคัญน้อยลง ถ้าเขตนั้นมีการพัฒนาอุตสาหกรรมระดับสูง (Ullman, ๑๙๖๓ : ๒๐๒ - ๒๐๖) นอกจากนี้ นั้น แวง (I-ahou Wang) ศึกษาการอพยพของชาวจีนไปยังแมนจูเรีย ใน ค.ศ. ๑๙๐๐ - ๑๙๔๐ พบว่า การที่มีการอพยพเข้าอย่างมากในระบายนั้น เนื่องจากแมนจูเรียมีการพัฒนา ทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติที่มีอยู่ และระบบการคมนาคมที่ทันสมัย (Wang, ๑๙๗๒ : ๒๔๒ B - ๒๔๒ B)

นอกจากนั้น เส้นทางการคมนาคมยังมีส่วนช่วยให้ผลผลิตในชุมชนเพิ่มขึ้นกวย จากการศึกษาทงตะวันตกของฮอนนุรด์ ซึ่งเป็นเขตเพาะปลูกของมาร์ตินสัน (Tommy Lee Martinson) พบว่า หลังจากมีการสร้าง เส้นทางการคมนาคมทางตะวันตกของ ฮอนนุรด์แล้ว ละคระทุนเกษตรกรในการผลิต ทำให้บริเวณนั้นมีการผลิตและมีรายได้เพิ่ม ขึ้น (Martinson, ๑๙๗๐ : ๒๔๔ B)

แต่อย่างไรก็ตาม เส้นทางการคมนาคมนอกจากจะมีส่วนช่วยในการขยายตัว ของชุมชน และกระตุ้นให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้นแล้ว ในบางครั้งอาจทำให้ศูนย์กลางเล็ก ๆ หมดความสำคัญลงไค เช่น การศึกษาของสมิธ (Berbert Rojor Smith) ซึ่งไค ศึกษาความเจริญของชุมชน การพัฒนาศูนย์กลาง และการเปลี่ยนแปลงด้านหน้าทึของ ชุมชน พบว่าการคมนาคมและการเกษตรจะกำหนดลักษณะทางเศรษฐกิจของภูมิภาค นอกจากนั้น การคมนาคมที่รวดเร็วจะทำให้เวลาในการเดินทางไปยังตลาดคดน้อยลง ทั้งจะเป็นเหตุให้ศูนย์กลางเล็ก ๆ ะหวางทางหลายแห่งหมดความสำคัญไป (Smith,

๑๕๗๑ . ๓๒๒B)

๑. สมมุติฐานในการศึกษาก่อนหน้า

สมมุติฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้

๑. ลักษณะโครงสร้างของชุมชน จะเริ่มก่อตัวจากเส้นทางคมนาคมแล้วแผ่ขยายไปตามเส้นทางศูนย์กลางการศึกษา และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๒. เส้นทางคมนาคมซึ่งสะดวกในการติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้เคียงและเป็นทางผ่าน มีผลต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน
๓. บริการทางการศึกษา มีส่วนช่วยให้ผู้อยู่มาใช้บริการของชุมชนมากขึ้น
๔. สถานที่ตากอากาศซึ่งอยู่ใกล้ชุมชนหนองมน มีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น
๕. การอุตสาหกรรมในชุมชนและบริเวณโดยรอบ มีผลต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน
๖. พืชไร่และพืชสวนจากบริเวณโดยรอบชุมชน มีผลต่อความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน
๗. อาหารทะเลจากบริเวณโดยรอบชุมชน ซึ่งอยู่ใกล้เคียงมีส่วนช่วยให้ผู้อยู่มาใช้บริการของชุมชนมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

ชุมชนหนองมน พิจารณาดังย่านการค้าและที่อยู่อาศัย ซึ่งจับกลุ่มอยู่ ๒ ย่านถนนสุขุมวิท ระหว่างกิโลเมตรที่ ๑๐๔-๑๐๕ ห่างจากตัวจังหวัดชลบุรีไปทางทิศใต้ ๑๑ กิโลเมตร ในเขตสุขาภิบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยมีพื้นที่ที่ทำการศึกษา ๑.๕ ตารางกิโลเมตร

บริเวณโดยรอบชุมชน หมายถึงบริเวณอื่นในเขตสุขาภิบาลตำบลแสนสุข

อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี นอกเหนือจากชุมชนหนองมนกิ่งกลาว

ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ พิจารณาลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ
ที่ตั้ง ความสูงต่ำของพื้นที่ และลักษณะอากาศ

ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ พิจารณาลักษณะกิจกรรมของชุมชนที่มีผลต่อ
เศรษฐกิจหรือรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน โดยศึกษาด้านการแจกกระจาย
ของประชากรและศูนย์กลางการค้า การคมนาคม และอาชีพของประชากรในชุมชน
องค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน ศึกษาเฉพาะองค์ประกอบ
ดังต่อไปนี้

๑. การคมนาคม
๒. บริการทางการศึกษา ✓
๓. สถานที่พักอาศัย ✓
๔. โรงงานอุตสาหกรรม
๕. พืชไร่และพืชสวน
๖. อาหารทะเล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ของใช้เบ็ดเตล็ด หมายถึงของใช้ที่จำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน เช่น ดินคำ
ประเภตสมุนไพร ยาดีพัน ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน เชื้อ กล้วย ฯลฯ รวมทั้งเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ของชำ หมายถึงของใช้ที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาหาร เช่น กะปิ น้ำ
ปลา น้ำตาล พริกแห้ง หัวหอม หัวกระเทียม เครื่องกระป๋อง ฯลฯ

อาหารทะเล หมายถึงสัตว์น้ำเค็มที่จับได้โดยวิธีใดก็ได้ทุกชนิด ได้แก่ ปลาชนิดต่าง ๆ
กุ้ง ปู หอย ฯลฯ ทั้งสดและตากแห้ง

พืชไร่พืชสวน หมายถึงพืชผักผลไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ถั่ว มะเขือ มะพร้าว ขนุน
มะม่วง กวาว แดง ฯลฯ

อาหารสำเร็จจากพืชไร่พืชสวน หมายถึงขนมหวานชนิดต่าง ๆ ที่ปรุงจากแป้ง

มะพร้าว ข้าว และน้ำตาล โดยเฉพาะชาวหลาม

อาหารสำเร็จจากอาหารทะเล หมายถึงอาหารสำเร็จที่มีส่วนผสมของอาหารทะเลทุกชนิด เช่น หอยหมึก หอยคัน ฯลฯ

หาบเร่ หมายถึงการบริการสินค้าชนิดต่าง ๆ ตามแหล่งที่อยู่หรือที่พักอาศัยของผู้ใช้บริการ

รถ ๒แถวเล็ก หมายถึงรถยนต์โดยสาร ๒ แถว ซึ่งดัดแปลงมาจากรถยนต์บรรทุกขนาดเล็ก สามารถจุโดยสารประมาณ ๔-๑๐ คน

ของที่ระลึก หมายถึงสินค้าพื้นเมืองหรือสินค้าจากชุมชนอื่น ประเภทเครื่องจักสาน ครกหิน ผ้าพื้นเมือง สิ่งประดิษฐ์จากเปลือกหอย ฯลฯ

บทที่ ๒

/ วิธีดำเนินการ

เพื่อให้การศึกษากันว่าเป็นไปตามความมุ่งหมายที่ใดสิ่งใด ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

ก. ศึกษาลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน

กลุ่มตัวอย่างและมวลประชากร

๑. การศึกษาวิวัฒนาการของชุมชนหนองมน ไข่มวลประชากร ๑๐ คน โดยคัดเลือกจากประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจความเป็นมาในอดีตจนถึงปัจจุบันของชุมชนหนองมน และเคยอยู่อาศัยในชุมชนมานานเกิน ๕๐ ปี

๒. การศึกษาลักษณะการขยายตัวของชุมชนและอาชีพของประชากรในชุมชน ไข่มวลประชากรจากทุกครัวเรือนในชุมชนหนองมน ทั้งที่เป็นร้านค้าและที่อยู่อาศัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. แผนที่ประเทศไทย แสดงเขตบ้านบางพระ Series L ๗๐๘ Sheet ๕๑๕๐ I มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ จัดทำโดยกรมแผนที่

๒. แผนที่ฐานแสดงการแบ่งเขตหมู่บ้าน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จัดทำโดยกำนันตำบลแสนสุข

๓. ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงเขตตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มาตราส่วน ๑:๒๕,๐๐๐ จัดทำโดยกรมแผนที่ทหาร

๔. ภาพถ่ายทางอากาศ แสดงเขตชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มาตราส่วน ๑:๕,๐๐๐ จัดทำโดยกรมแผนที่ทหาร

ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนหนองมนในด้านต่าง ๆ จากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง

วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

๑. อาศัยหนังสือจากแผนกวิชาภูมิศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับชุมชนหนองมนในคานทาง ๆ จากนายอำเภอ เมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

๒. สัมภาษณ์ เพื่อทราบวิวัฒนาการของชุมชนหนองมนในคานทาง ๆ จากมวอ ประชากรจำนวน ๑๐ คน ตามที่ได้คัดเลือกไว้แล้ว เกี่ยวกับวิวัฒนาการของการแจก กระจายคานที่อยู่อาศัยและศูนย์กลางการคาน วิวัฒนาการทางคานการคานคานและอาชีพ

๓. สัมภาษณ์ประชากรทุกครัวเรือน เกี่ยวกับอาชีพของหัวหน้าครอบครัว และ จำนวนปีที่ได้อาศัยหรืออาคารคานคาน

๔. ศึกษาสนาม (Field Work) เพื่อศึกษาสภาพโดยทั่วไปและการใช้ที่ดิน ของชุมชนหนองมน

การจัดกระทำข้อมูล

๑. รวบรวมความรู้ที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นแนวในการเขียนวิวัฒนาการของ ชุมชนหนองมน โดยอาศัยภาพถ่ายทางอากาศ แผนที่แสดงเขตชุมชนหนองมน และคำบอก แสนสุข แผนที่แสดงการแบ่งเขตชุมชน การสำรวจ และการทำางานสนามประกอบ

๒. นำความรู้ที่ได้จากการทำางานสนาม การสัมภาษณ์ การศึกษาจากแผนที่ และภาพถ่ายทางอากาศ เขียนแผนที่แสดงการใช้ที่ดินของชุมชนหนองมน และแผนที่แสดง การขยายตัวของชุมชนหนองมน

๓. ศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากการศึกษาลักษณะชนิดและจำนวนของกิจกรรมคาน อาชีพหรือบริการภายในชุมชน และโดยรอบชุมชน โดยเรียงตามลำดับจำนวนของกิจกรรม คานอาชีพหรือบริการนั้น แล้วเลือกศึกษาเฉพาะกิจกรรมคานอาชีพหรือบริการที่สำคัญ โดย แยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๒ กลุ่ม

ผู้ให้บริการในชุมชนและโดยรอบชุมชน ๑๔ ประเภท
 ผู้ให้บริการในชุมชนหนองมน ๔ ประเภท

การคัดเลือกมวลประชากร

คัดเลือกมวลประชากรในกลุ่มตัวอย่างตามข้อ ๑ โดยวิธี Stratified
 Random Sampling โดยมวลประชากรในการศึกษา ๒๔๐ คน คือ

๑. ผู้ให้บริการในชุมชนและโดยรอบชุมชน ๑๔ ประเภท จำนวน ๑๒๐ คน

คือ

๑.๑	จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	๑๐	คน
๑.๒	ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	๑๐	คน
๑.๓	คัคนมคัคนม	๑๐	คน
๑.๔	ขายของเบ็ดเตล็ด	๑๐	คน
๑.๕	ซ่อมรถเรือ - ขายอะไหล่	๑๐	คน
๑.๖	หาบเร่	๑๐	คน
๑.๗	บริการรถ ๒ แถวเล็ก	๑๐	คน
๑.๘	จำหน่ายอาหารทะเล	๑๐	คน
๑.๙	จำหน่ายพืชไร่พืชสวน	๑๐	คน
๑.๑๐	จำหน่ายอาหารสำเร็จจากพืชไร่พืชสวน	๑๐	คน
๑.๑๑	จำหน่ายอาหารสำเร็จที่ทำจากอาหารทะเล	๕	คน
๑.๑๒	โรงงานอุตสาหกรรม	๕	คน
๑.๑๓	จำหน่ายของชำ	๕	คน
๑.๑๔	จำหน่ายของฟรุ้งคิก	๕	คน

๒. ผู้ให้บริการในชุมชนหนองมน แยกเป็น ๔ ประเภท จำนวน ๑๒๐ คน

คือ

๒.๑	นิสิตนักศึกษา	๓๐	คน
๒.๒	นักทัศนาจร	๓๐	คน

๒.๓ ประชากรในชุมชนหนองมน

๓๐ คน

๒.๔ ประชากรจากชุมชนโดยรอบ

๓๐ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนินการสำรวจแบบฟอร์ม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ โดย
ดำเนินการดังนี้

๑. สัมภาษณ์ปลัดสภาภิบาลตำบลแสนสุข กำนันตำบลแสนสุข ผู้ใหญ่บ้าน และ
ประชาชนที่ดำเนินธุรกิจกลาง ๆ ที่เข้าใจสภาพทั่วไปของชุมชนดี จำนวน ๑๐ คน
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงโดยทั่วไปของชุมชน และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของชุมชน

๒. รวบรวมความคิดของผู้ในสัมภาษณ์ตามข้อ ๑ นำมาสร้างแบบฟอร์ม เพื่อ
ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ ในกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการจะศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๒
ตอน คือ

ตอนแรก เป็นแบบฟอร์มเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการในชุมชน เป็นคำถาม
เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑. จำนวนปีที่เข้ามาประกอบอาชีพการค้าหรือบริการ
๒. แรงจูงใจที่ทำให้เข้ามาประกอบอาชีพการค้าหรือบริการในชุมชนหนองมน
๓. รายได้ปัจจุบัน เปรียบเทียบกับเมื่อเริ่มเข้ามาประกอบอาชีพการค้าหรือ

บริการ

๔. สิ่งที่มีผลต่ออาชีพและรายได้
๕. ช่วงที่มีรายได้สูงสุด
๖. สาเหตุที่ทำให้รายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ตอนที่สอง เป็นแบบฟอร์มเพื่อสัมภาษณ์ผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมน ซึ่งจะเป็น
คำถามเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

๑. เหตุผลที่เข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมน
๒. ประเภทของสินค้าหรือบริการที่ใช้มากที่สุด

๓. จำนวนเงินที่ผู้ให้บริการนำมาใช้ในชุมชนต่อครั้งโดยเฉลี่ย
๔. ความถี่ในการเข้าให้บริการในชุมชนหนองมน

ตัวอย่างแบบสอบถามที่ใช้เป็นแนวในการสัมภาษณ์

ประเภทย่อยของผู้ให้บริการแยกตามลักษณะของการบริการ

ก. ผู้ให้บริการ (ใช้แบบสัมภาษณ์ ก.)

อาหารและเครื่องดื่ม	จำหน่ายอาหารทะเล
คัดเลือกพันธุ์ - สกรีน	จำหน่ายพืชไร่พืชสวน
คัดผม - ถักผม	จำหน่ายอาหารสำเร็จจากพืชไร่พืชสวน
ขายของเบ็ดเตล็ด	จำหน่ายอาหารสำเร็จที่ทำจากอาหารทะเล
ซ่อมรถเร็ว - ซ่อมอะไหล่	โรงงานอุตสาหกรรม
หาบเร่	จำหน่ายของชำ
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	จำหน่ายของที่ระลึก

ข. ผู้รับบริการ (ใช้แบบสัมภาษณ์ ข.)

นิสิต นักศึกษา	ประชากรในชุมชนหนองมน
นักทัศนอาจร	ประชากรจากชุมชนโดยรอบ

ก. ผู้ให้บริการ

๑. จำนวนปีที่เข้ามาให้บริการในชุมชนหนองมน

น้อยกว่า ๕ ปี	๖-๑๐ ปี
๑๑-๑๕ ปี	๑๖-๒๐ ปี
มากกว่า ๒๐ ปี	

๒. แรงจูงใจที่ทำให้เข้ามาให้บริการในชุมชนหนองมน

โรงงานอุตสาหกรรม	ชาวสวนชาวไร่
ชาวประมง	นักทัศนอาจร
นิสิต นักศึกษา	ประชากรในชุมชน
การคมนาคม	อื่น ๆ โปรดระบุ

๓. รายได้เปรียบเทียบกับเมื่อเริ่มเข้ามาให้บริการ

ลดลง	เพิ่มขึ้นน้อยกว่า ๑ เท่า
เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น ๑ เท่า
เพิ่มขึ้น ๑ เท่า	เพิ่มขึ้น ๒ เท่า
เพิ่มขึ้นมากกว่า ๒ เท่า	อื่น ๆ โปรดระบุ

๔. สิ่งที่มีผลทำให้รายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง

โรงงานอุตสาหกรรม	ชาวสวนชาวไร่
ชาวประมง	นักทัศนาจร
นิสิต นักศึกษา	ประชากรในชุมชน
การคมนาคม	อื่น ๆ โปรดระบุ

๕. ระยะเวลาที่รายได้ดีที่สุด

๑-๒ ปี	๓-๔ ปี
๕-๖ ปี	๗-๘ ปี
๙-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี
๑๖-๒๐ ปี	อื่น ๆ โปรดระบุ

๖. เหตุผลที่ทำให้รายได้ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาตามข้อ

โรงงานอุตสาหกรรม	ชาวสวน ชาวไร่
ชาวประมง	นักทัศนาจร
นิสิต นักศึกษา	ประชากรในชุมชน
การคมนาคม	อื่น ๆ โปรดระบุ

๗. ผู้ให้บริการ

๑. เหตุผลที่ผู้ให้บริการเข้ามาให้บริการในชุมชนหนองมน

เป็นทางผ่าน	การคมนาคมสะดวก
ใกล้เคียงสถานที่ตากอากาศ	มีทุกสิ่งที่ต้องการ
ใกล้เคียงชุมชนอื่น	มีสินค้าบางประเภทที่อื่นไม่มี

๒. ประเภทของสินค้าและบริการที่ผู้เข้าไปให้บริการในชุมชนหนองมน ใ้มากที่สุด

(เลือกตอบ ๒ ประเด็น)

อาหารและเครื่องดื่ม	อาหารทะเล
คัดเลือกบุรุษ - สตรี	พืชสวน พืชไร่
คัดเลือก - คัดเลือก	อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่
ของใช้เบ็ดเตล็ด	อาหารสำเร็จที่ทำจากอาหารทะเล
ซอมารถเรือ - ซายอะไหล่	ผลิตภัณฑ์จากโรงงานอุตสาหกรรม
หายเร	ของชำ
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	ของที่ระลึก

๓. จำนวนเงินที่ผู้ให้บริการในชุมชนหนองมน นำมาใช้โดยเฉลี่ยต่อครั้ง

ต่ำกว่า ๑๐ บาท	๑๑-๕๐ บาท
๑๐-๒๐ บาท	มากกว่า ๕๐ บาท
๒๑-๓๐ บาท	

๔. ความถี่ที่ผู้ให้บริการ เข้าให้บริการในชุมชนหนองมน

ทุกวัน	เดือนละครั้ง
สัปดาห์ละหลายครั้ง	ปีละหลายครั้ง
สัปดาห์ละครั้ง	ปีละครั้ง
เดือนละหลายครั้ง	หลาย ๆ ปีครั้ง

วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

๑. อ่านเอกสารจากแหล่งข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาและงานวิจัยด้านความเจริญของชุมชน

๒. สัมภาษณ์ปลัดสุขาภิบาลตำบลแสนสุข กำนันตำบลแสนสุข ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในชุมชนหนองมน ๑๐ ราย เพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบฟอร์มที่โครงสร้างไว้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

การจัดกระทำกับข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูล ดำเนินการตามลำดับดังนี้

๑. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาแยกออกเป็นหมวดหมู่ ตามจุดประสงค์
ที่ต้องการ

๒. แจกแจงความถี่ตามประเภท

๓. หาค่าอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Ratio) โดยใช้สูตร

$$p = \frac{x}{n} \times 100$$

เมื่อ

p = ร้อยละของรายการใด ๆ

x = ความถี่ของรายการนั้น ๆ

n = จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มนั้น

บทที่ ๓

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

- ก. ลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน
- ข. องค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน

ก. ลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน

๑. ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ

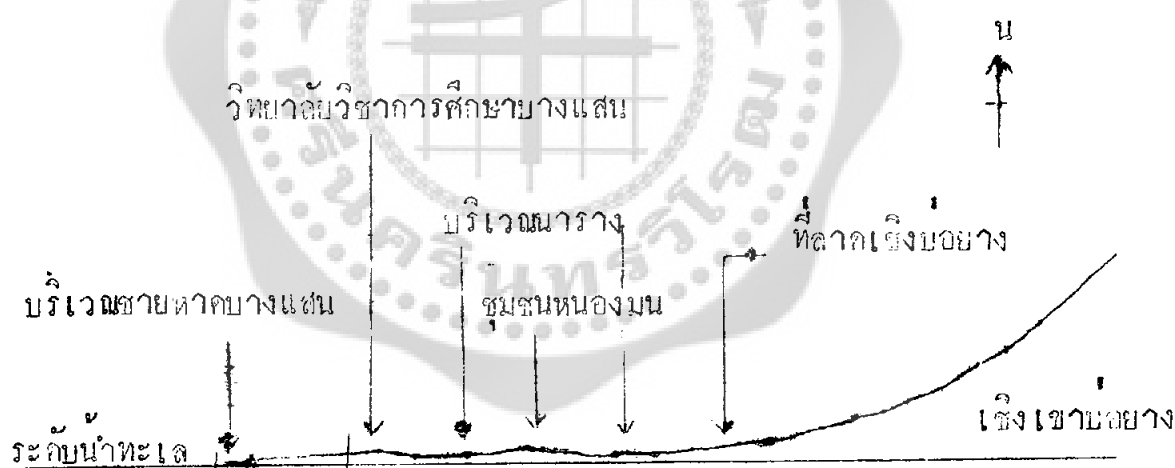
ชุมชนหนองมน ตั้งอยู่ประมาณละติจูดที่ ๑๓ องศา ๑๙ ลิบดาเหนือ ลองจิจูดที่ ๑๐๐ องศา ๕๒ ลิบดา ๕๐ มิลลิบดาคะวันออก (Thailand, Series L ๗๐๘: Sheet ๕๑๕๐I) ในเขตสุขาภิบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ ชุมชนหนองมนเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตที่ราบ สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓ เมตร แต่เนื่องจากพื้นที่ทางตะวันตกและตะวันออกของชุมชนมีระดับต่ำกว่าบริเวณที่ตั้งชุมชน จึงทำให้เห็นแนวบริเวณที่ชุมชนมีลักษณะเป็นที่ลอน เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณใกล้เคียง ตอนเหนือจะคล้ายหลังเต่า เป็นแนวยาวไปตามถนนสุขุมวิท ความกว้างของลอนประมาณ ๐.๕ กิโลเมตร ความยาวของลอนประมาณ ๒.๕ กิโลเมตร ส่วนที่ตั้งของชุมชนหนองมน ซึ่งตั้งอยู่ส่วนบนของลอนมีความกว้าง ๐.๗ กิโลเมตร มีความยาว ๑.๕ กิโลเมตร หรือพื้นที่ประมาณ ๐.๕๕ ตารางกิโลเมตร

บริเวณที่ค่าทั้ง ๒ ข้างของลอน ใช้เป็นพื้นที่ทำนา เรียกบริเวณนี้ว่า "นาราง" หรือ "มาบ" เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความกว้างไม่มากนัก เป็นแนวยาวขนานไปกับความยาวของลอน ถัดจากนารางไปทางตะวันตก จะเป็นบริเวณที่มีพื้นที่สูงขึ้นอีกเล็กน้อย มีลักษณะเป็นเสมือนสันทรายที่ผุดขึ้นเกิดจากเป็นทะเลมาก่อน (Sand Bar) เพราะเมื่อ

ตกลงไปบริเวณสันทรายเหล่านี้ จะพบซากเปลือกหอยอยู่ทั่วไป บริเวณที่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓ เมตร เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน จากนั้นพื้นที่จะค่อย ๆ ลาดต่ำลงจนจดทะเล กานะวันออกของคอนกรีตจากบริเวณนารางไปแล้ว พื้นที่จะเริ่มสูงขึ้นทีละน้อย กลายเป็นลาดเชิงเขาบอยาง ซึ่งอยู่ตอนเหนือขึ้นไป สามารถเขียนเป็นภาพตัดขวางได้ดังนี้

ภาพ ๑ ภาพตัดขวาง แสดงลักษณะพื้นที่สัมพันธ์ของชุมชนหนองมนกับบริเวณใกล้เคียง

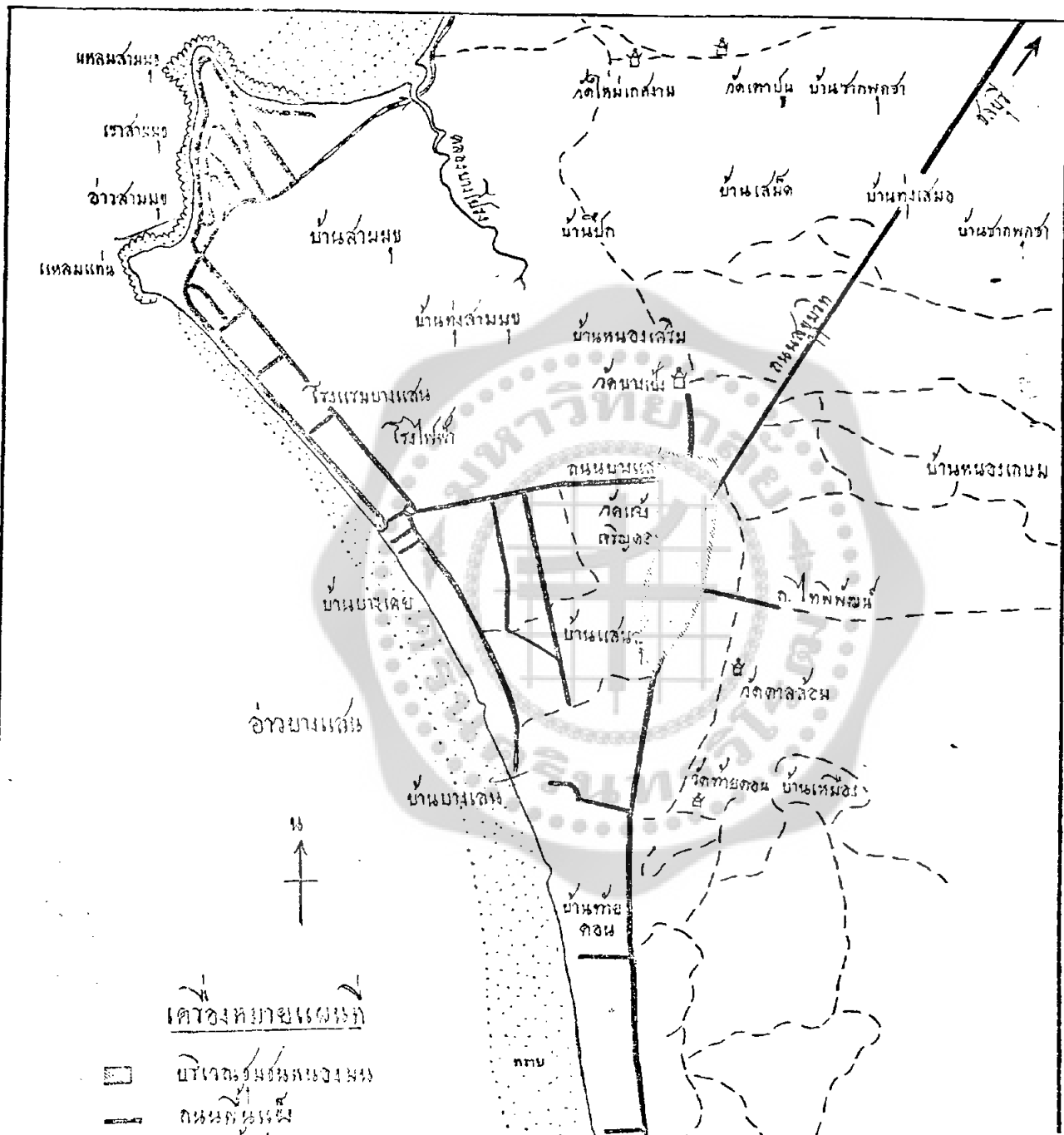

มาตราส่วน

แนวนอน ๑ : ๕๐,๐๐๐

แนวตั้ง ๑ : ๒,๐๐๐

ความสูงนิทลาค ๒๕

ลักษณะอากาศ เนื่องจากชุมชนหนองมนอยู่ห่างจากฝั่งทะเลเพียง ๒.๕ กิโลเมตร ดังนั้น ลักษณะอากาศจึงคล้ายคลึงกับบริเวณชายฝั่งทะเลเขตอำเภอเมืองชลบุรีโดยทั่วไป เพราะอยู่ในระยะที่อิทธิพลของน้ำทะเลสามารถเข้าไปถึง กล่าวคือ อุณหภูมิเฉลี่ยแต่ละเดือนแตกต่างกันไม่มากนัก จากสถิติของสถานีตรวจอากาศ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑-๒๕๑๕) เดือนที่ร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน (๒๕.๒๙°ซ) และเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุดคือเดือนมกราคม (๒๔.๑๑°ซ) มีช่วงต่างกัน (Range) เพียง ๕.๕๕°ซ จัดเป็นลักษณะอากาศแบบ A ตามการแบ่งเขตอากาศของคอฟเฟิน (Köppen Classification)

ฤดูกาลของชุมชนหนองมน แบ่งได้เป็น ๓ ฤดูคือ

๑. ฤดูฝน ฝนจะตกตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เดือนที่ฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน ปริมาณโดยเฉลี่ยในระยะระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๑-๒๕๑๕ ประมาณ ๒๕๔.๓๕ มิลลิเมตร ปริมาณฝนตกที่ตกในแต่ละเดือนไม่สม่ำเสมอ มีช่วงที่ฝนตกมากเป็นตอน (Double maximum) ตอนแรกอยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคมหรือมิถุนายน ฝนที่ตกในช่วงนี้ยังมีปริมาณน้ำฝนไม่มากนัก หลังจากนั้น จะเริ่มลดปริมาณลงเล็กน้อยและกลับเพิ่มปริมาณมากขึ้นอีกจนมีปริมาณมากที่สุดในเดือนกันยายน ดังจะเห็นได้จากการวางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๑ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย รอบปี ๒๕๑๒-๒๕๑๕ และปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยในระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑-๒๕๑๕)

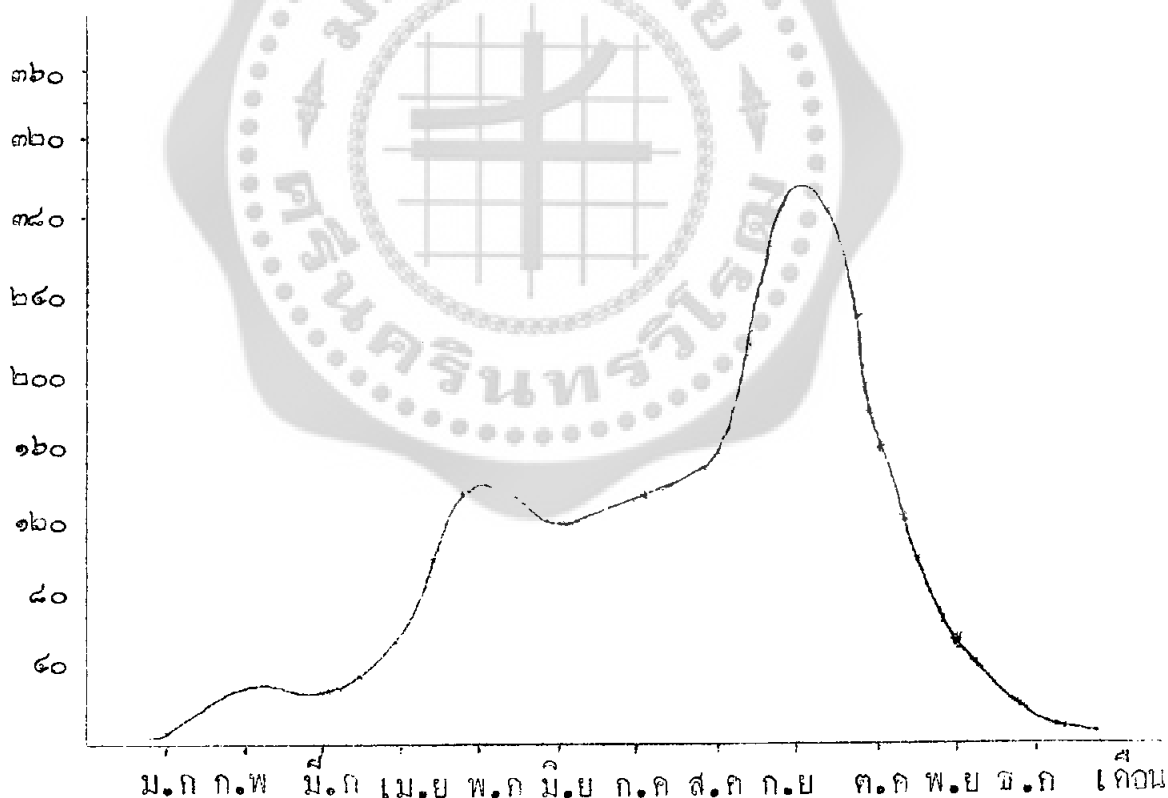
เดือน \ พ.ศ.	๒๕๑๒	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	เฉลี่ย (๒๕๐๑-๒๕๑๕)
มกราคม	๔๕.๔๐	๐๐.๕๐	๓.๘๐	๐๐.๐	๕.๕๕
กุมภาพันธ์	๐๑.๒๐	๒.๕๐	๒๔.๕๐	๑๕.๕๐	๓๑.๕๕
มีนาคม	๔๘.๕๐	๒๔.๒๐	๒๓.๐๐	๒๕.๐๐	๒๓.๕๓
เมษายน	๐๖.๕๐	๑๐๕.๕๐	๘๕.๒๐	๘๕.๑๐	๕๓.๒๓
พฤษภาคม	๑๒๔.๒๐	๑๔๓.๕๐	๑๘๕.๒๐	๑๕๑.๔๐	๑๓๘.๒๓
มิถุนายน	๘๘.๘๐	๑๒๔.๕๐	๑๐๘.๑๐	๒๑๒.๐๐	๑๑๓.๒๐
กรกฎาคม	๘๑.๒๐	๑๖๓.๕๐	๑๐๘.๒๐	๓๓.๕๐	๑๒๕.๕๓
สิงหาคม	๒๓๘.๒๐	๑๖๑.๕๐	๓๔๕.๒๐	๒๓.๓๐	๑๕๒.๔๓
กันยายน	๓๓๕.๓๐	๑๕๕.๐๐	๒๕๕.๐๐	๓๘๔.๘๐	๒๕๘.๓๕
ตุลาคม	๕๐.๕๐	๕๕.๕๐	๑๘๖.๘๐	๑๑๕.๔๐	๑๒๘.๑๐
พฤศจิกายน	๑๕.๒๐	๔๘.๐๐	๑.๕๐	๑๓๕.๒๐	๕๕.๑๕
ธันวาคม	๐๐.๐	๒๐.๑๐	๐.๒๐	๔๑.๑๐	๑๔.๓๒
รวม	๑๑๒๕.๐๐	๑๒๔๒.๐๐	๑๓๔๖.๓๐	๑๑๘๔.๑๐	๑๑๕๒.๑๓

ที่มา : สถานีตรวจอากาศ ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

จากสถิติปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑-๒๕๑๕) สามารถนำมาเขียนกราฟเปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนที่ตกแต่ละเดือนได้ดังกราฟ ๑

กราฟ ๑. เปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนในเกื่อนมกราคม ถึง ธันวาคม จาก
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในระยะ ๑๕ ปี (๒๕๐๑-๒๕๑๕)

ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นระยะที่อากาศโดยทั่วไปค่อนข้างแห้งแล้ง อุณหภูมิต่ำกว่าปกติ ช่วงที่อุณหภูมิต่ำกว่าปกติมีระยะสั้นและลดต่ำลงมาไม่มากนัก โดยเฉลี่ยประมาณ ๒๕.๑๑°ซ (สถานีตรวจอากาศ ตำบลบ้านสวน, ๒๕๑๒ : ๑)

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคม เดือนที่ร้อนที่สุดคือเดือนเมษายน อุณหภูมิโดยทั่วไปไม่สูงมากนัก เนื่องจากอยู่ใกล้ทะเลดังกล่าว

๒. ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชนหนองมน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านการกระจายของประชากรและศูนย์กลางการค้า การคมนาคม การขยายตัวทางการอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน

การกระจายของประชากรและศูนย์กลางการค้า แต่เดิมชุมชนหนองมนเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีประชากรทั้งบ้านเรือนกระจายอยู่เบาบางทั่วไป มีกิจกรรมการซื้อขายอยู่บริเวณหน้าท้องอาศัยเ็นทองแดงตามแนว ๒ ข้างทางเกวียน (แนวถนนสันติเกษมในปัจจุบัน) ใกล้บ่อเก่า (ปัจจุบันยังปรากฏอยู่) และศาลา (ลือถอนแล้ว) ผู้ขายคงใช้เสื่อปูเรียงราย ๒ ข้างทาง ศูนย์กลางการค้าเดิมนี้ ปัจจุบันอยู่ในเขตหมู่ที่ ๔

ระยะเวลาขายสินค้าวันหนึ่ง ๆ แบ่งเป็น ๒ ระยะ ตามลักษณะของสินค้า คือ สินค้าหลักของชุมชนในสมัยนั้นเป็นอาหารทะเล การเปิดขายจึงเป็นไปตามระยะเวลาที่เรือหาปลาเข้าฝั่ง ใ้คนแก่เวลาเช้ามาถึงเวลา ๕.๐๐ น. ระยะหนึ่ง และเวลา ๑๔.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น. อีกระยะหนึ่ง สินค้าที่ขายเป็นสินค้าประเภทอาหารทะเล พืชผัก ไข่ และหมู เป็นสำคัญ ชาวประมง ขุดปลู่ หรืออยู่เลี้ยง เป็นผู้นำมาขายด้วยตนเอง

ศูนย์กลางการค้าเริ่มเปลี่ยนไป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เนื่องจากเจ้าของที่ดินซึ่งอยู่ห่างจากบริเวณศูนย์กลางการค้าเดิมที่ขุดไปทางเหนือ ตามแนวเส้นทางเกวียนหรือแนวถนนสันติเกษมประมาณ ๕๐๐ เมตร กองการให้ที่ดินของคนเจริญกว่าที่เป็นอยู่เดิม เจ้าของที่ดินและเจ้าของกิจการรถเมย์จึงร่วมกันสร้างตลาดขึ้นใหม่ โดยปลูกเป็นประรำ

หลังคามุงจากริมทางเกวียนทางด่านตะวันออก การซื้อขายคงมีลักษณะเหมือนเดิม

การสร้างตลาดถาวร สร้างขึ้นหลังจากเปลี่ยนเจ้าของตลาดใหม่ โดยการ
ชักชวนเจ้าของที่ดินบริเวณข้างเคียงรวมทุนก่อสร้าง เนื่องจากเนื้อที่ตลาดเดิมมีน้อย
และยังไม่เจริญสร้างเป็นหลังคามุงจาก ในปี พ.ศ. ๒๔๔๒ สถานที่สร้างคือบริเวณ
ตลาดแสนสุขปัจจุบัน พร้อมทั้งสร้างห้องแถวขนาดทั้ง ๒ ข้างตลาดเลย ตลาดแห่งนี้
ต่อมาได้เปลี่ยนมุงหลังคาตั้งกะสี และทำการรื้อถอนปลูกสร้างใหม่อีกครั้งในปี พ.ศ.

๒๕๐๑

การสร้างตลาดเจริญสุข ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ มีการก่อสร้างตลาดเจริญสุข
ริมถนนสุขุมวิททางฝั่งด้านตรงข้ามกับตลาดแสนสุข พร้อมทั้งปลูกห้องแถวขนาดทั้ง ๒
ข้าง แถบปรากฏว่าประชาชนยังคงนิยมใช้บริการในตลาดแสนสุขเช่นเดิม ประกอบกับใน
ปี พ.ศ. ๒๕๑๓ เกิดไฟไหม้ของแถวทางด้านใต้ของอาคารตลาดที่เลย การค้าในตลาด
เจริญสุข รวมทั้งห้องแถวบริเวณ ๒ ข้างตลาดจึงไม่เจริญเท่าที่ควร

การก่อสร้างอาคารตลาดเพิ่มเติม จากตลาดแสนสุขเดิมอีก ๑ หลัง คำเป็น
การก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เนื่องจากความแออัดของอาคารตลาดเดิม อาคารตลาด
ใหม่สร้างขึ้นทางทิศตะวันตกของอาคารตลาดเดิมใช้เป็นอาคารขายของสดจำพวกหมู เป็ด
ไก่ อาหารทะเล และพืชผักต่าง ๆ ส่วนอาคารเดิมใช้เป็นศูนย์กลางในการจำหน่ายผัก
ผลไม้ เครื่องดื่ม อาหารคาว เช่น ข้าว กวยเตี๋ยว หอหมก หอมนั่น ฯลฯ รวมทั้ง
ขนมหวานชนิดต่าง ๆ

ปัจจุบัน การค้าบริเวณตลาดแสนสุขและรานกา ข้างตลาดทวีความสำคัญมาก
ยิ่งขึ้น เนื่องจากทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายระหว่างคนในชุมชน คนจากชุมชนโดย
รอบ และชุมชนที่อยู่ห่างไกลออกไป เป็นแรงจูงใจให้ผู้อยู่นอกเขตมาดำเนินธุรกิจการค้า
และการบริการในชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในระยะ ๑๐ ปีหลัง (พ.ศ. ๒๕๐๕-๒๕๑๕)
มีการก่อสร้างอาคารรานกาและที่พักอาศัย เพิ่มขึ้นจากช่วง ๓๐ ปีก่อน มากกว่าร้อยละ
๕๐ จึงจะเห็นได้จากแผนที่แสดงการขยายตัวของชุมชนหนองมน

สรุปได้ว่า การกระจายตัวของอาคารรานกาและที่อยู่อาศัย ซึ่งแต่เดิมกระจาย
อยู่ห่าง ๆ (Dispersion) เริ่มจับกลุ่มหนาแน่นขึ้น (Cluster) ในบริเวณศูนย์กลาง

การก่อกำเนิดใหม่บริเวณตลาดแสนสุข และบริเวณ ๒ ข้างถนนที่ตัดใหม่คือถนนสุขุมวิท ขณะเดียวกันศูนย์กลางการค้าเดิมซึ่งเล็กกว่าทั้งหมดหน้าที่ในการเป็นศูนย์กลางการค้า ไป อาคารบ้านเรือนบริเวณนั้นคงใช้เป็นที่อยู่อาศัยและหันมาทำการค้าใหม่ คือบริเวณ ตลาดแสนสุข หรือกาหาบเร่บริเวณราชหาดบางแสนเป็นส่วนใหญ่ ก็จะเห็นได้จาก แผนที่ ๔ แสดงการโยกย้ายที่ดินของชุมชนหนองมน

อาชีพ อาชีพของประชากรในชุมชนหนองมนก่อน พ.ศ. ๒๕๐๐ สามารถแบ่งได้เป็น ๔ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. การเกษตรกรรม ได้แก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

๑.๑ การเลี้ยงสัตว์ เป็นอาชีพของประชากรส่วนน้อยในชุมชนหนองมน มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อเลี้ยงชีพ และนำไปขายบ้างเล็กน้อย

๑.๒ การเพาะปลูก ได้แก่การทำสวน ทำไร่ และทำนา เป็นอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งของคนในชุมชนหนองมน

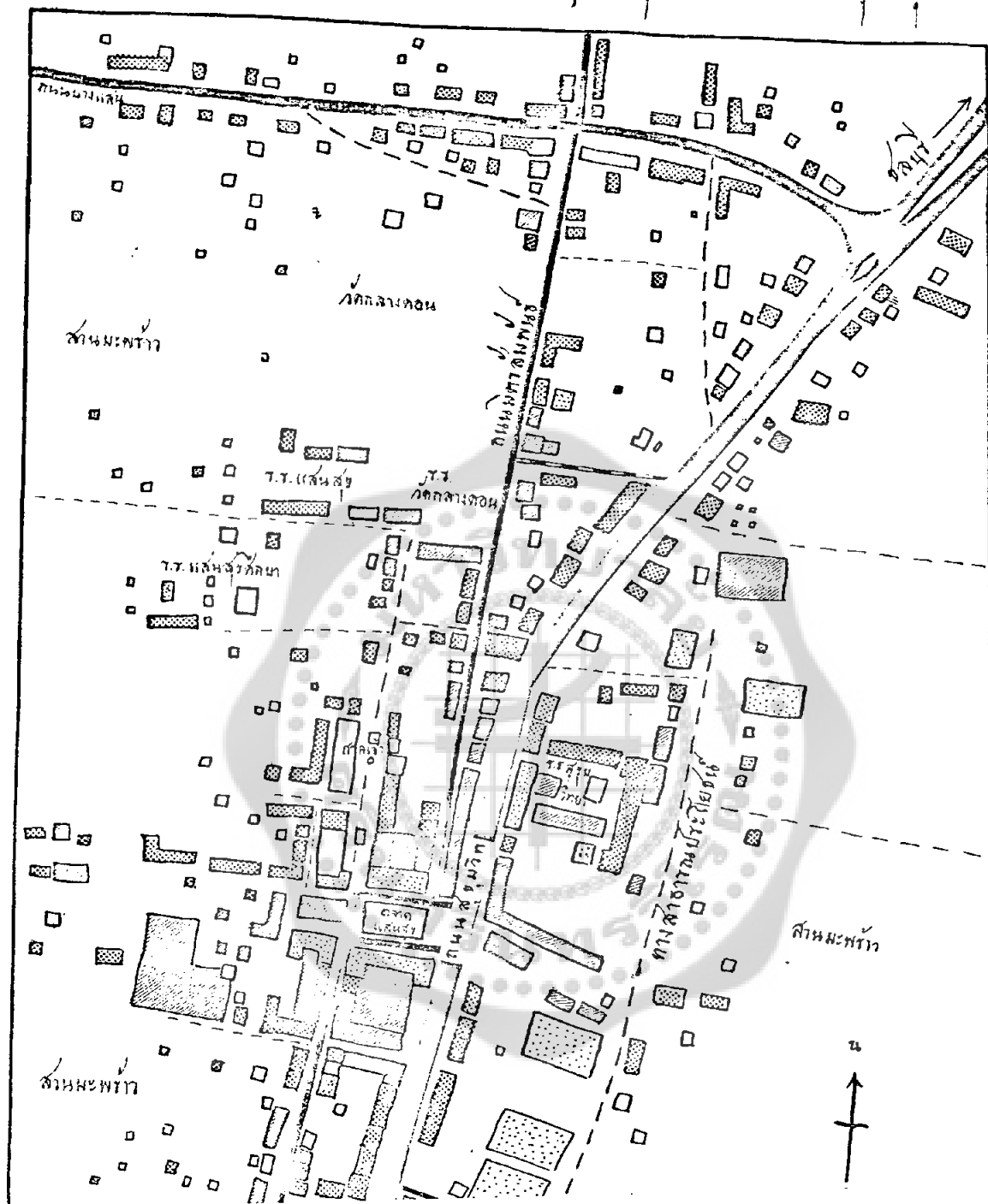
การทำสวน พืชสวนที่ปลูกกันทั่วไปคือมะพร้าว นิยมปลูกบริเวณที่ลาดของคอน โดยเฉพาะที่ลาดทางฝั่งตะวันตก

การทำไร่ มีการทำไร่ถั่วและพืชผักชนิดต่าง ๆ บริเวณที่คอนทั่วไป รวมทั้งบริเวณใกล้แนวถนนสุขุมวิทในปัจจุบัน

การทำนา ประชาชนในชุมชนหนองมนที่มีอาชีพทำนาจะมีพื้นที่นาในบริเวณที่ต่ำที่อยู่ห่างจากตัวชุมชนไปทางตะวันตกหรือตะวันออก การทำนาจัดเป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่งของประชาชนในชุมชนหนองมนในสมัยนั้น

๒. การประมง เป็นอาชีพที่นิยมทำกันทั่วไปของประชาชนในชุมชนหนองมน เมื่อว่างจากการทำสวน ทำไร่ หรือทำนา เนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ห่างจากฝั่งทะเลเพียง ๒.๕ กิโลเมตร

๓. การทอดผ้า เป็นอาชีพหลักอย่างหนึ่งของประชากรในชุมชน เช่นเดียวกับ การประมง เป็นการหารายได้เพิ่มเติมจากการทำสวน ทำไร่ หรือทำนา และผู้ที่ไม่มีอาชีพอื่น ประมาณร้อยละ ๕๐ มีอาชีพทอดผ้าในชุมชนแต่เดิมมีถึงร้อยละ ๕๐ (จากการสัมภาษณ์

ภูมิหลังของประชาชน)

๔. การค้า เป็นอาชีพที่ยังไม่เจริญมากนักในสมัยก่อน เนื่องจากการซื้อขายทำกันเฉพาะประชาชนในชุมชน และประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงซึ่งมีจำนวนน้อย ชนิดของสินค้าที่ขายได้แก่อาหารทะเล หมู และพืชผัก เป็นสำคัญ

อาชีพของประชากรในชุมชนหนองมนในปัจจุบัน เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก เนื่องจากอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร การประมง และการท่องเที่ยวของคนในชุมชนหนองมน เริ่มลดความสำคัญลง แต่อาชีพการค้าและการบริการกลับทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้น จากการทำงานสนาม การสำรวจ และการสัมภาษณ์ พบว่าประชากร ๖๕๘ คน ร้อยละ ๖๕.๕๗ ของอาชีพทางการค้าและการบริการอยู่ถึง ๔๗๕ คน ร้อยละ ๗๒.๕๑ ของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน การประกอบกิจการค้าและบริการนี้แยกออกเป็น ประกอบกิจการค้าและบริการ ในสถานที่อยู่อาศัย ๒๔๗ ราย ประกอบกิจการค้าและบริการนอกที่อยู่อาศัย ๑๕๒ ราย กิจการวางสถิติตาราง ๒ และการวาง ๓

ตาราง ๒ แสดงชนิดของอาชีพและจำนวนผู้ประกอบการค้าและบริการใน
สถานที่อยู่อาศัยของชุมชนหนองมน

ประเภทอาชีพ	จำนวน	ประเภทอาชีพ	จำนวน
อาหารและเครื่องดื่ม	๔๔	ปั้มน้ำมัน	๒
ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	๓๓	อุปกรณ์ไฟฟ้า	๒
ตัดผม - ตัดผม	๒๐	เย็บผ้าใบ - เบาะรถ	๒
ขายของเบ็ดเตล็ด	๒๐	ครกหิน - โม่	๒
ซ่อมรถมือ	๑๕	ปะยาง	๒
ขนมหวานชนิดต่าง ๆ	๑๖	ทำฟัน	๒
โรงงานแปรงไม้ - ไม้เส้น	๑๕	ปั้มน้ำแข็งปั่น	๒
เครื่องจักสาน	๑๑	สำนักงานแพทย์	๒
ร้านชำ	๑๑	ขายเหล็ก	๑
ขายอะไหล่รถ-เรือ	๔	ตีเหล็ก	๑
ขายยา	๒	แก๊สโทรทัศน์	๑
โรงสี	๕	ขาย - แก๊สหุง	๑
จักรรีดเสื้อผ้า	๕	โรงน้ำปลา	๑
ขาย - ซ่อมรถจักรยาน	๔	อัดลูกโป่ง	๑
ขายไม้	๔	ขายแกส	๑
ขายข้าวสาร	๔	ขายส่งแปรงไม้	๑
ถ่ายรูป	๓	วัสดุก่อสร้าง	๑
ขายทอง	๓	ขายปุ๋ย	๑
ขายส่งมะพร้าว	๓	ขายอาหารสัตว์	๑
บริการภาพยนตร์	๓	เครื่องปั้น	๑
ขายเฟอร์นิเจอร์	๒		
รวม			๒๔๓

จากตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่าอาชีพการค้าและบริการในชุมชนหนองมน ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในด้านการเงินและจำนวนผู้ประกอบการค้าและบริการอาชีพ การประกอบกิจการค้าและบริการในสถานที่อยู่อาศัยที่มีจำนวนมากที่สุดคือ การค้าอาหารและเครื่องดื่ม รับตัดเสื้อผ้าบุรุษ - สตรี ถักผม-ถักผม และขายของเบ็ดเตล็ดตามลำดับ

ตาราง ๓ แสดงประเภทอาชีพและจำนวนผู้ประกอบการค้า นอกที่อยู่อาศัย ของประชากรในชุมชนหนองมน

ประเภทอาชีพ	จำนวน
๑. หาบเร่ (ไถย่าง หมักย่าง กวยเตี๋ยว ตีอวน กระเพาะปลา ข้าว ข้าวหลาม ของที่ระลึก เครื่องดื่ม ฯลฯ)	๕๑
๒. ขายของตลาด (ผัก ปลา ผลไม้ ของชำ หอหมก หอคมน้ำ ข้าว กวยเตี๋ยว ข้าวหลาม ขนมหวาน เครื่องดื่ม ฯลฯ)	๖๔
๓. ให้บริการ ณ ชายหาดบางแสน (ถ่ายรูป ให้เช่ารถจักรยาน ให้เช่าเตียงนอน)	๕
๔. ทำของส่ง (ขนมหวาน ลูกชิ้น เทาทุ สิ่งประดิษฐ์จากเปลือกหอย)	๒๔
รวม	๑๔๔

จากตาราง ๓ แสดงให้เห็นว่า อาชีพการค้าหาบเร่เป็นอาชีพการค้าที่มีมากที่สุด ของประชากรในชุมชนหนองมน คือ ๕๑ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๘.๕ ของอาชีพการค้าทั้งหมดของชุมชน หรือร้อยละ ๖๘.๕ ของอาชีพทั้งหมดของประชากรในชุมชน รองลงไปคืออาชีพการค้าบริเวณตลาดแสนสุข

ตาราง ๔ ประเภทของอาชีพและจำนวนผู้ประกอบการอาชีพอื่น นอกเหนือ
จากอาชีพการกร

ประเภทอาชีพ	จำนวน
๑. รับจ้าง (ขับรถ ช่างไม้ ช่างก่อสร้าง รับจ้างประมง คนงานใน โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ)	๕๔
๒. ทอผ้า	๒๕
๓. การเพาะปลูก (ทำสวน ทำไร่ ทำนา)	๒๓
๔. รับราชการ	๑๔
๕. เลี้ยงหมู เป็ด ไก่	๑๑
รวม	๑๓๗

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่า อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่งของประชากรในชุมชนหนองมน คือมีจำนวนถึง ๕๔ ครอบครัว หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๕ ของอาชีพทั้งหมดของประชากรในชุมชนหนองมน และในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ทำอาชีพรับจ้างประเภทบริการรถยนต์บรรทุกและรถ ๒ แถวขนาดเล็กมากที่สุด ส่วนอาชีพการทอผ้าและการเพาะปลูกยังเป็นอาชีพของประชากรท้องถิ่นเดิมเป็นส่วนใหญ่

การคมนาคม ก่อนที่จะมีการสร้างถนนสุขุมวิท การติดต่อระหว่างกันและกัน
ใช้เส้นทางเดินเท้า และเส้นทางเกวียนเป็นสำคัญ แนวเส้นทางเกวียนที่มี ๓ แนว
คือ

๑. เส้นทางเกวียน ซึ่งตัดตรงจากแนวทางเกวียน จากวัดบางเป้งทาง
เหนือของชุมชน ผ่านหน้าวัดกลางคอนและบริเวณหน้าพุน้ำตลาดลาดแสนสุข ไปตามแนว
ถนนสุขุมวิท เชื่อมต่อกับตำบลบางพระ

๒. แนวถนนสันติเกษม เป็นแนวแยกจากทางเกวียนวัดบางเป้ง บริเวณ

หน้าวัดกลางทอน เพื่ออำนวยความสะดวกและศูนย์กลางการก้าสมัยเก่า

๓. เส้นทางสาธารณประโยชน์เป็นเส้นทางเกวียนที่แยกจากทางเกวียนวัดบางเป้ง เนื้อบริเวณสี่แยกวัดบางเป้งปัจจุบันขึ้นไปเล็กน้อย โดยตัดเฉียงมาทางตะวันออกเฉียงเหนือ ตัดข้ามแนวถนนสุขุมวิทปัจจุบัน แล้ววกอ้อมด้านหลังอาคารร้านค้าด้านตะวันออกของถนนสุขุมวิท เป็นแนวนานกับถนนสุขุมวิท และวกไปเชื่อมต่อกับแนวทางเกวียนที่ ๑ หลังจากผ่านชุมชนหนองมนแล้ว นอกจากนั้น ยังมีแนวทางเกวียนวกขึ้นทางทิศตะวันออก ใต้เป็นเส้นทางที่ติดต่อกับประชาชนในตำบลเหมืองซึ่งอยู่ถัดไป

เส้นทางทั้ง ๓ นี้ เส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดในสมัยนั้น คือเส้นทางเกวียนแนวถนนสันติเกษม เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ผ่านศูนย์กลางการค้าของชุมชนในสมัยนั้น ประกอบกับเป็นเส้นทางที่รับส่งคนโดยสารติดต่อระหว่างตำบลบางพระและชุมชนอื่นในจังหวัดชลบุรีด้วย

การสร้างถนนสุขุมวิทในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ทำให้การคมนาคมในเส้นทางเกวียนลดความสำคัญลงอย่างมาก ส่วนใหญ่คงใช้เป็นเส้นทางติดต่อระหว่างคนภายในชุมชนเองเท่านั้น การคมนาคมทางถนนสุขุมวิทเริ่มทวีความสำคัญเป็นลำดับ โดยเฉพาะหลังจากที่เส้นทางเดินรถเปลี่ยนเส้นทางเดิน มาใช้ถนนสุขุมวิทแทนแนวเส้นทางเกวียนเดิม

ปัจจุบันนอกจากเส้นทางเกวียนเดิมทั้ง ๓ แนวแล้ว เส้นทางอื่นที่มีความสำคัญมากกว่าทางเกวียนเดิมอีก ๓ สายคือ

๑. ถนนสุขุมวิท เป็นถนนที่ตัดผ่านตอนบนของคอน เป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนหนองมนกับจังหวัดต่าง ๆ ทางชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของประเทศ และกรุงเทพมหานครเป็นเส้นทางที่ทำหน้าที่ในการนำประชากรจากจังหวัดต่าง ๆ เข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมนได้อย่างดียิ่ง โดยเฉพาะหลังจากได้ปรับปรุงถนนสายนี้ให้มีคุณภาพดีขึ้น กว้างขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๑๑ แล้ว ปริมาณจราจรที่ผ่านชุมชนนี้ยิ่งทวีมากขึ้นเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากการสำรวจปริมาณจราจรตามเส้นทางสุขุมวิท กิโลเมตรที่ ๕๗.๑๘ ผลเฉลี่ยทั้งปีใน ๑ วัน พ.ศ. ๒๕๑๓ มีถึง ๑๒,๖๖๔ คัน ในจำนวนนี้เป็นรถโดยสารและรถบรรทุกย่อยละ ๖๐ และใน พ.ศ. ๒๕๑๔ เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔,๓๓๓ คัน เป็น

รถโดยสารและรถบรรทุกย่อย ๒๐ (กรมทางหลวงจังหวัด, ๒๕๑๔, ๑)

๒. ถนนบางแสน เป็นถนนที่แยกจากถนนสุขุมวิทจนถึงตัวตลาดแสนสุข ประมาณ ๕๐๐ เมตรถนนเหนือและแยกไปทางตะวันตกสู่ชายหาดบางแสน จำนวนรถที่ผ่านถนนสายนี้มีจำนวนมากขึ้น หลังจากมีการปรับปรุงสถานที่ตากอากาศบริเวณชายหาดบางแสน และปรับปรุงถนนสุขุมวิทให้มีคุณภาพดีขึ้นแล้ว จากการสำรวจปริมาณจราจร ณ จุดสำรวจ ห่างจากทางแยกถนนสุขุมวิท ๓๐๐ เมตร ในวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๑๕ พบว่าจำนวนรถยนต์ทั้ง รถโดยสาร และรถบรรทุกที่แล่นผ่านมีจำนวน ๑,๕๖๖ คัน ในจำนวนนี้เป็นรถยนต์ทั้ง ๕๑๖ คัน รถบรรทุก ๓๕๒ คัน และรถโดยสาร ๖๙๘ คัน

๓. ถนนเทพีพัฒน์ เป็นถนนที่แยกจากถนนสุขุมวิททางใต้ของตลาดแสนสุข เล็กน้อย คัดตรงไปทางตะวันออกจนจรดเชิงเขาบอย่าง มีแนวแยกเชื่อมต่อกับเขตอุตสาหกรรมและชุมชนอื่น จึงเป็นเส้นทางที่จะนำประชากรจากเขตอุตสาหกรรมและจากชุมชนอื่นมาใช้บริการในชุมชนหนองมนใกล้เคียงขึ้น

ถนนทั้ง ๓ สาย มีส่วนสำคัญในการนำความเจริญมาสู่ชุมชนอย่างมาก เนื่องจากผู้ใช้เส้นทางเหล่านี้มีโอกาสจะแวะเข้าใช้บริการร้านค้าต่าง ๆ ของชุมชนหนองมนได้ง่ายกว่าชุมชนอื่น

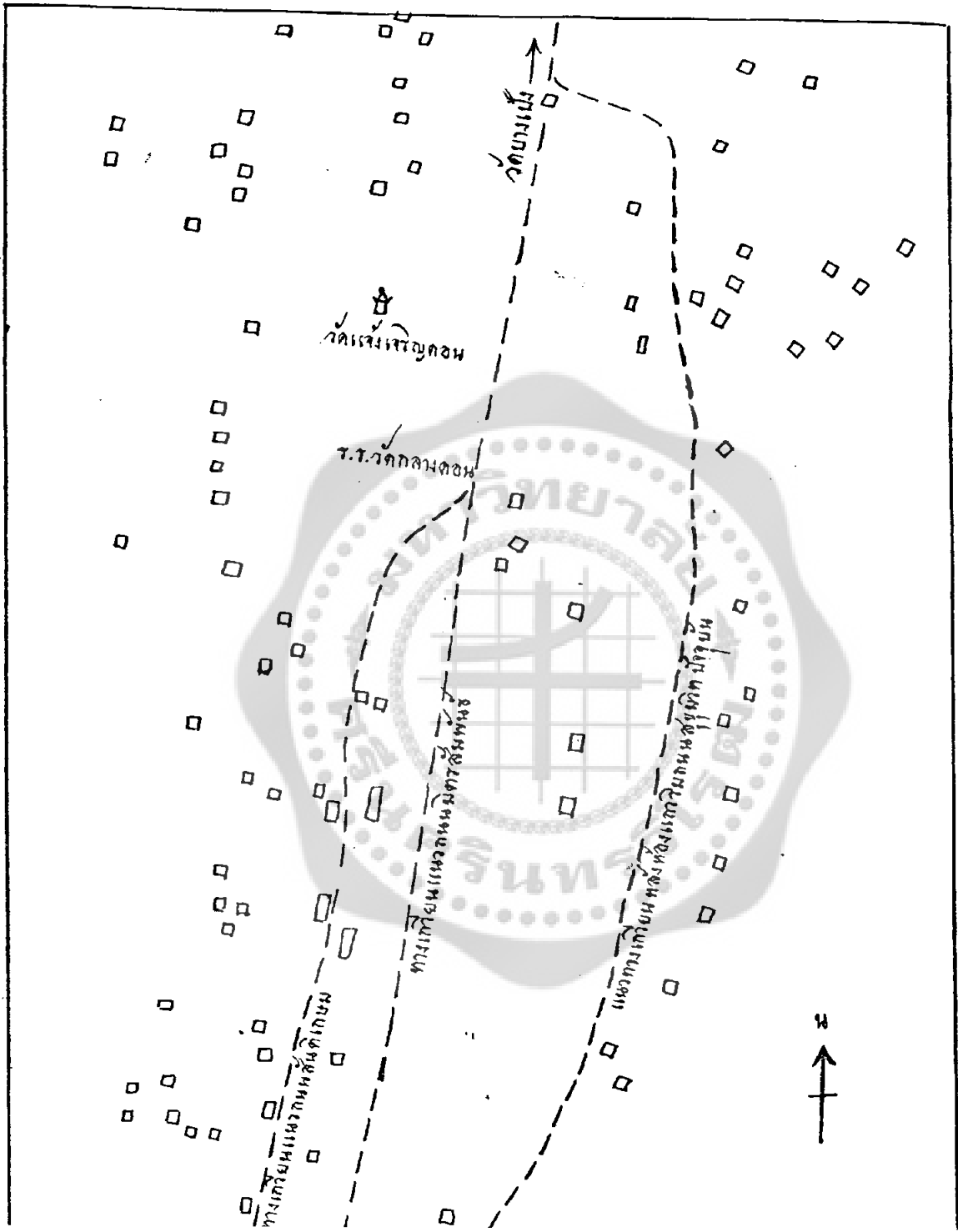
พาหนะที่ใช้ในการติดต่อสำหรับประชาชนในชุมชนกับบริเวณโดยรอบและชุมชนอื่น โดยทั่วไปใช้รถยนต์โดยสาร ๓ ประเภท

๑. รถ ๒ แถวเล็ก มีลักษณะเป็นรถบรรทุกขนาดเล็กที่นำมาดัดแปลงเป็นรถโดยสาร ๒ แถว บรรทุกคนได้ประมาณ ๕-๑๐ คน มีทั้งหมดประมาณ ๒๐ คัน โดยแยกเป็นรถที่วิ่งบริการประชาชนระหว่างชุมชนหนองมนและบริเวณชายหาดบางแสนประมาณ ๑๕ คัน และรับส่งประชาชนระหว่างชุมชนหนองมนและชุมชนอื่นโดยเฉพาะตัวจังหวัดชลบุรี ๕ คัน เจ้าของรถส่วนใหญ่เป็นคนที่อยู่ในชุมชนหนองมน และคนจากบริเวณโดยรอบชุมชน เช่น หาดวอนนภา แหลมแท่น ฯลฯ

สถานที่จอดรถรับ-ส่งผู้โดยสาร ใช้ริมถนนด้านข้างและด้านหน้าของตลาดแสนสุข ซึ่งให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้ใช้บริการอย่างยิ่ง เนื่องจากรับส่งผู้โดยสารตามเส้นทางที่ผู้โดยสารต้องการ

แผนก ๓ การแจกจ่ายของที่อยู่อาศัย หน่วยงานการค้า และเส้นทางคมนาคม
ของชุมชนหนองมน ก่อน พ.ศ. ๒๕๓๕

๓๕

๖. รถยนต์โดยสารชนิดตู้-ศรีราชา และชนิดตู้-บางแสน เป็นรถโดยสารขนาดใหญ่ วิ่งรับผู้โดยสารตามเส้นทางที่กำหนด รถโดยสารเหล่านี้จะจอดพักรับ-ส่งผู้โดยสาร ณ ชุมชนตนเองมณฑลละ ๕-๑๐ นาที ทำให้การคมนาคมระหว่างชุมชนหนองมนและชุมชนอื่นสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยเฉพาะรถยนต์โดยสารชนิดนี้ยังเก็บค่าโดยสารในราคาถูกคือระยะละ ๕๐ สตางค์ อีกด้วย

๗. รถยนต์โดยสารที่วิ่งรับ-ส่งระหว่างกรุงเทพมหานคร กับชุมชนหรือจังหวัดอื่น ๆ ตามชายทะเลทางตะวันออกของประเทศอันได้แก่ ศรีราชา นาเกลือ สัตหีบ ระยอง จันทบุรี ตราด จะต้องใช้เส้นทางถนนสุขุมวิท และผ่านเข้าชุมชนหนองมนทุกครั้ง ทำให้การคมนาคมและการขนส่งระหว่างชุมชนหนองมนกับชุมชนอื่นสะดวกยิ่งขึ้น

สถานที่ราชการ เอกชน และสถานสาธารณประโยชน์

๑. วัด ในชุมชนหนองมนมีวัด ๑ วัด คือวัดแจ้งเจริญคอน อยู่ติดกับตลาดด้านเหนือ นอกจากนี้ ยังมีวัดบริเวณใกล้เคียงที่คนในชุมชนสามารถเดินทางไปประกอบศาสนกิจได้สะดวกอีก ๓ วัด คือ วัดศาลจอม อยู่ห่างจากตลาดไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๑ กิโลเมตร วัดนายคอน อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร และวัดบางเป้ง อยู่ทางไปทางทิศเหนือประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร

๒. ศาลเจ้า มีศาลเจ้าในชุมชน ๔ แห่ง คือ ศาลเจ้าเขียนชื่อ ศาลเจ้าอาแป้ว ศาลเจ้าคุณเตี้ย และศาลเจ้าศรีโพธิ์

๓. สถานศึกษา มีสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในชุมชน ๔ แห่ง คือ

๓.๑ โรงเรียนวัดกลางคอน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๗ โดยเริ่มดำเนินการสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นต้นมา

๓.๒ โรงเรียนสุขุมวิท เป็นโรงเรียนของเอกชน เปิดสอนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๗ เปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖

๓.๓ โรงเรียนแสนสุขศึกษา เป็นโรงเรียนของเอกชน เปิดสอนระดับ

ประถมศึกษาปีที่ ๑-๗ เปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๒

๓.๔ โรงเรียนแดนตุ้ม บัณฑิตกรรมสามัญศึกษา เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๕ และมีโครงการจะขยายรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใน พ.ศ. ๒๕๖๕ ควญ

นอกจากสถานศึกษาในชุมชนหนองมนแล้ว ยังมีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ๑ แห่ง คือ วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน เปิดดำเนินการสอนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘

๔. ที่ทำการของรัฐบาล ในชุมชนหนองมนมีที่ทำการรัฐบาล ๒ แห่ง คือ

๔.๑ สถานีอนามัยประจำตำบลแสนสุข

๔.๒ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สาขาหนองมน

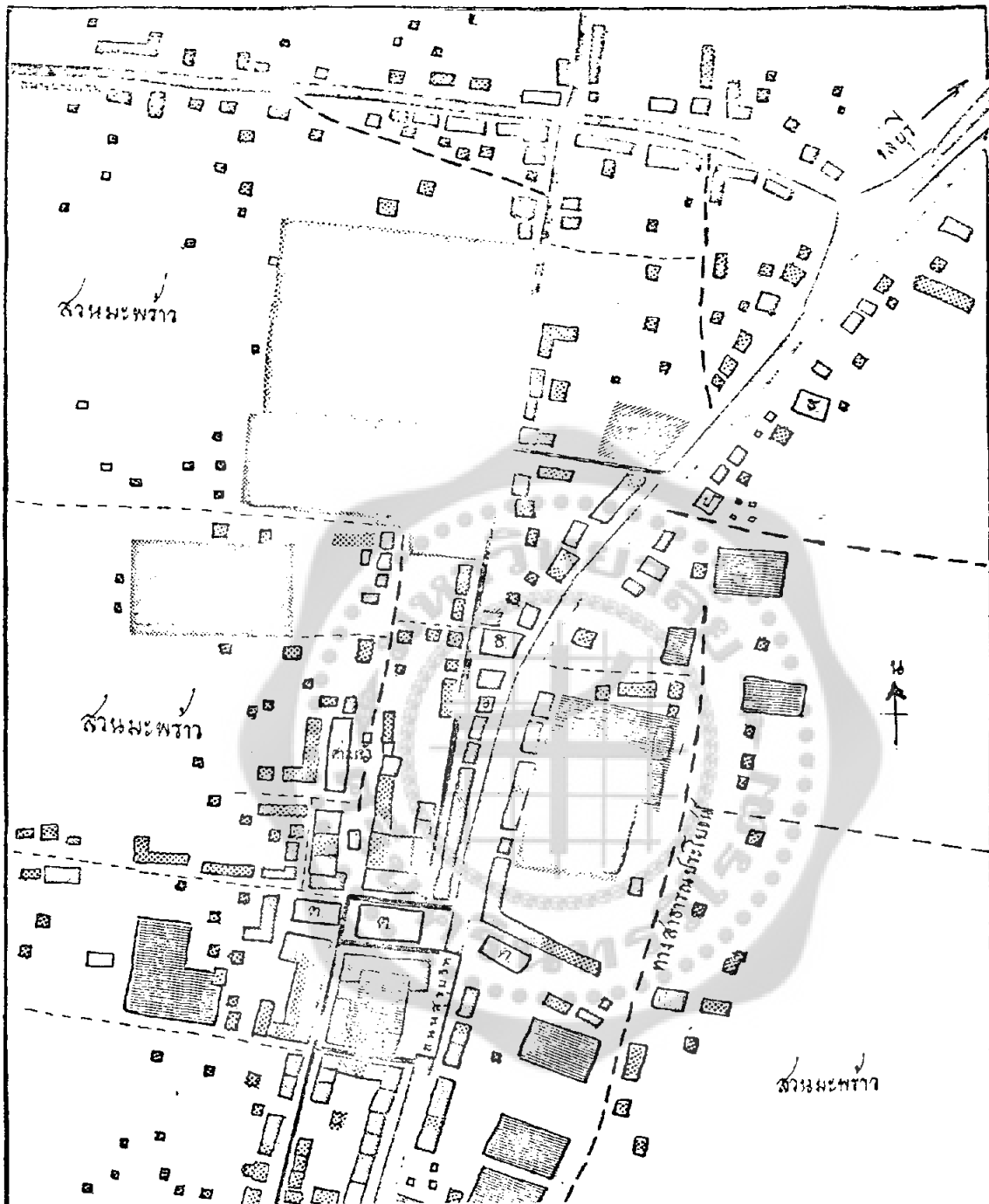
๕. ที่ทำการรัฐวิสาหกิจ มี ๑ แห่ง คือ ธนาคารออมสิน สาขาหนองมน ส่วนรัฐวิสาหกิจอื่นที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในชุมชนหนองมน และเป็นสาธารณูปโภค ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ประชากรในชุมชนหนองมนอย่างมากคือ ที่ทำการประปาบางแสน และที่ทำการไฟฟ้าภูมิภาคบางแสน ซึ่งทั้งสองแห่งนี้อยู่บริเวณชายหาดบางแสน

๖. ที่ทำการเอกชน ได้แก่ ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ สาขาหนองมน ซึ่งเปิดทำการใน พ.ศ. ๒๕๑๕ นี้เอง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ชุมชนหนองมนมีธนาคารตั้งอยู่ถึง ๒ แห่ง คือ ธนาคารออมสิน และธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ ขอมแสดงให้เห็นถึงฐานะเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างดียิ่งว่ากำลังเจริญขึ้น

๗. องค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน

การศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน ผู้ศึกษาได้พิจารณาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้ให้บริการด้านต่าง ๆ ในชุมชนหนองมนว่า มีองค์ประกอบใดบ้าง ที่มีผลต่อเศรษฐกิจและรายได้ของประชากรในชุมชน ในขณะที่เดียวกันก็ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มุ่งใจให้มีผู้เข้ามาใช้บริการในชุมชนประกอบด้วย ดังนั้น การศึกษาจึงแยก

ได้ ๒ ตอนดังนี้

๑. องค์ประกอบที่มีผลต่อผู้ให้บริการในชุมชนหนองมน

ผู้ให้บริการในชุมชนหนองมนส่วนใหญ่ได้แก่ผู้มีอาชีพทางการค้าและบริการ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๕๗ ของอาชีพทั้งหมดของประชากรในชุมชน อาชีพเหล่านี้มีการเพิ่ม ชนิดและจำนวนอย่างรวดเร็วในระยะไม่กี่ปีมานี้ ดังจะเห็นได้จากตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๕ จำนวนปีที่เข้ามาประกอบกิจการค้าและบริการในชุมชนหนองมน

อาชีพ	๑-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๑-๑๕ ปี	๑๖-๒๐ ปี	มากกว่า ๒๐ ปี	รวม
อาหาร - เครื่องดื่ม	๓	๒	๓	๑	๑	๑๐
ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	๒	๓	๒	๒	๑	๑๐
ตัดผม - ตัดผม	๑	๔	๒	๒	๑	๑๐
จำหน่ายของเบ็ดเตล็ด	๒	๔	๑	๒	๑	๑๐
ซ่อมรถเรือ - ซायอะไทด	๓	๒	๓	๑	๑	๑๐
หาบเร่	๒	๓	๑	-	-	๑๐
บริการรถ ๒ แถวเดี่ยว	๒	๔	๒	๑	-	๑๐
อาหารทะเล	-	-	๕	๓	๒	๑๐
พืชไร่ พืชสวน	๒	๓	๓	๑	๑	๑๐
อาหารสำเร็จจากพืชไร่ พืชสวน	๓	๒	๑	-	-	๑๐
อาหารสำเร็จจากอาหารทะเล	-	๑	๑	๑	๒	๕
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	๓	๒	๕
จำหน่ายของชำ	-	๑	๒	๒	-	๕
จำหน่ายของที่ระลึก	๑	-	๑	๒	๑	๕
รวม	๒๕	๓๐	๒๗	๒๑	๑๓	๑๒๖
ร้อยละ	๒๔.๑๗	๒๕.๐๐	๒๒.๕๐	๑๗.๕๐	๑๐.๘๓	๑๐๐

จากตาราง ๕ แสดงให้เห็นว่า อาชีพการค้าและบริการของชุมชนหนองมน เริ่มขยายตัวทั้งทางคานชนิดและจำนวน ในระยะ ๒๐ ปีหลังนี้เอง คือตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๕ เป็นต้นมา และเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นเด่นชัด ในระยะ ๑๕ ปีหลัง คือ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๕ อาชีพการค้าและบริการที่เพิ่มขึ้นในระยะ ๑๕ ปีหลังนี้มีถึงร้อยละ ๗๑.๒๗ และอาชีพที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่สุดในระยะนี้ คืออาชีพการค้าและหาบเร่ โดยมีสถานที่ทำการค้าอยู่บริเวณชายหาดบางแสน ทั้งนี้เป็นผลจากการปรับปรุงชายทะเลบางแสนในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ รวมทั้งการพัฒนาถนนเรียบชายหาดบางแสน การตั้งโรงแรมบางแสน และการสร้างบังก้าโล่เพิ่มเติมของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลใน พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยมีองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) รับดำเนินการต่อไปใน พ.ศ. ๒๕๐๘ ประกอบกัน จึงทำให้นักทัศนาจรเดินทางเข้าพักดูอากาศ ณ ชายหาดบางแสนมากขึ้น อันเป็นผลคืออาชีพการค้าหาบเร่ของประชากรในชุมชนหนองมนอีกโสดหนึ่ง

นอกจากอาชีพการค้าหาบเร่แล้ว อาชีพที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นเด่นชัดอีกอย่างหนึ่งก็คือ การค้าอาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่ อันได้แก่ข้าวหลามเป็นสำคัญ องค์ประกอบที่มีผลต่อการขยายตัวของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชนหนองมน ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๕ การที่ชุมชนหนองมนกลายเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการ ที่มีการขยายตัวทางคานชนิดและจำนวนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว นั้น เนื่องจากมีองค์ประกอบที่สำคัญต่อไปนี้

๑. ทำเลที่ตั้งเหมาะสม คืออยู่ใกล้สถานที่ตากอากาศบางแสน ทำให้นักทัศนาจรเข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้น โดยเฉพาะหลังจากที่ได้พัฒนาชายทะเลบางแสนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นต้นมา

๒. เป็นศูนย์กลางการซื้อขาย ผลผลิตจากบริเวณโดยรอบเนื่องจากมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงกับชุมชนโดยรอบ รวมทั้งความสะดวกในการคมนาคมติดต่อกับศูนย์กลางการค้าอันที่อยู่ไกลออกไป

ตาราง ๒ องค์ประกอบที่มีผลต่อการขยายตัวของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน
หนองมน ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๑๕

อาชีพ	โรงงาน อุตสาหกรรม	ชาวไร่ ชาวสวน	ชาว ประมง	นัก หัตถาจร	นิสิต นักศึกษา	คนใน ชุมชน	การ คมนาคม	รวม
อาหาร-เครื่องดื่ม	-	-	-	๕	-	๓	-	๘
ตัดเสื้อผ้า-สตรี	๑	๒	-	-	๑	๓	-	๗
ตัดผม-ตัดผม	-	๑	-	-	๒	๔	-	๗
จำหน่ายของใช้ เบ็ดเตล็ด	๑	๒	-	๑	-	๒	๑	๗
ซ่อมรถเรือ-อะไหล่	๑	๒	๑	-	-	๔	-	๘
หาบเร่	-	-	-	๑๐	-	๑	-	๑๐
บริการรถ ๒ แถว เล็ก	-	-	๒	-	๔	๓	-	๙
อาหารทะเล	-	๒	-	๑	-	๒	-	๕
พืชไร่ พืชสวน	-	๔	๑	-	-	๓	-	๘
อาหารสำเร็จจาก พืชไร่ พืชสวน	-	-	-	๑๐	-	-	-	๑๐
อาหารสำเร็จจาก อาหารทะเล	-	-	-	๒	-	-	-	๒
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	-
จำหน่ายของชำ	-	๒	-	-	-	๑	-	๓
จำหน่ายของที่ระลึก	-	-	-	๑	-	-	๑	๒
รวม	๓	๑๕	๔	๓๐	๘	๒๕	๑	๘๖
ร้อยละ	๓.๔๔	๑๗.๕๕	๔.๖๕	๓๕.๔๕	๙.๓๐	๒๙.๐๗	๑.๑๖	๑๐๐

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่า เหตุผลที่สนใจให้ผู้อื่นเข้ามาประกอบการค้าและบริการระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๐๕ ทำให้คนและจำนวนอาชีพของชุมชนขยายตัวอย่างรวดเร็ว คือนักทัศนศาสตร์ มีมากถึงร้อยละ ๓๘.๘๘ ของผู้ที่เข้ามาประกอบอาชีพในชุมชนควยเหคุดอื่น นอกจากนั้น ยังขึ้นอยู่กับ การขยายตัวของประชากรในชุมชนเอง (ร้อยละ ๒๕.๐๙) และประชากรจากชุมชนโดยรอบที่เข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมน ไคแก ประชากรจากโรงงานอุตสาหกรรม ชาวสวน ชาวไร่ ชาวประมง (ร้อยละ ๒๖.๕๙) ส่วนนิสิตนักศึกษา มีผลต่อการขยายตัวทางด้านอาชีพต่าง ๆ ของชุมชนเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ ๕.๓๐)

รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน ประชากรในชุมชนหนองมนมีรายได้จากการประกอบกิจการค้าและบริการ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๙ จากการศึกษพบว่า รายได้ของประชาชนในตำบลนี้ มีแนวโน้มที่จะลดลง ทั้ง ๆ ที่ลักษณะที่ปรากฏโดยทั่วไป รายได้ของประชากรในชุมชนน่าจะเพิ่มมากขึ้น ดังตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๕ เปรียบเทียบรายได้อัจจุบันกับเมื่อเริ่มประกอบกิจการค้าหรือบริการของประชากรในชุมชนหนองมน

อาชีพ	ลดลง	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น น้อยกว่า เท่า	เพิ่มขึ้น เท่า	รวม
อาหาร - เครื่องดื่ม	๘	๑	๑	-	๑๐
ตัดเสื้อผ้า - สตรี	๕	๑	๓	๑	๑๐
ตัดผม - ตัดผม	๔	-	๖	-	๑๐
จำหน่ายของใช้เบ็ดเตล็ด	๓	๑	๒	-	๑๐
ซ่อมรถเรือ - ซ่อมอะไหล่	๔	-	๖	-	๑๐
หาบเร่	๘	๑	๑	-	๑๐
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	๔	-	๖	-	๑๐

อาชีพ	ลดลง	เท่าเดิม	เพิ่มขึ้น น้อยกว่า เท่า	เพิ่มขึ้น เท่า	รวม
จำหน่ายอาหารทะเล	๘	๒	-	-	๑๐
จำหน่ายพืชสวน พืชไร่	๓	๒	๑	-	๑๐
อาหารสำเร็จจากพืชสวนพืชไร่	๕	-	๑	-	๑๐
อาหารสำเร็จจากอาหารทะเล	๔	๑	-	-	๕
โรงงานอุตสาหกรรม	๕	-	-	-	๕
ร้านค้า	๓	๑	๑	-	๕
จำหน่ายของที่ระลึก	๔	๑	-	-	๕
รวม	๔๐	๑๑	๒๘	๑	๑๖๐
ร้อยละ	๒๖.๖๗	๘.๑๗	๒๓.๓๓	๐.๘๓	๑๐๐

จากตาราง ๗ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน เมื่อเปรียบเทียบกับเมื่อเริ่มประกอบกิจการ ลดลงถึงร้อยละ ๒๖.๖๗ ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๒๓.๓๓ ประชากรมีรายได้ลดลง ส่วนใหญ่มีอาชีพการค้าประเภทเครื่องบริโภคชนิดต่าง ๆ คือ อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่ อาหารและเครื่องคั้นหยาบเร และอาหารทะเล ตามลำดับ อาชีพที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน คืออาชีพบริการรถแถวเล็ก ซอมรถ-เรือ และขายเครื่องอะไหล่ รวมทั้งอาชีพด้านบริการเสริมสวย ตัดผม-ตัดผม

ระยะเวลาที่รายได้ลดลง ประชากรที่ประกอบกิจการค้าและบริการที่มีรายได้ลดลงตามตาราง ๖ นั้น ส่วนใหญ่รายได้จะลดลงในระยะ ๑-๒ ปีหลังนี้ คือระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๕ อาชีพที่กระทบกระเทือนมากที่สุดคือ อาชีพการค้าหยาบเรและอาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่ ดังจะเห็นได้จากตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๔ ระยะเวลาที่รายได้ของประชากรในชุมชน มีรายได้ลดลงมากที่สุด

อาชีพ	๑-๒ ปี	๓-๔ ปี	๕-๖ ปี	๗-๘ ปี	รวม
อาหารและเครื่องดื่ม	๓	๑	-	-	๔
ตัดเสื้อบุรุษ-สตรี	๕	-	-	-	๕
ตัดผม - ตัดผม	๓	๑	-	-	๔
จำหน่ายของใช้เบ็ดเตล็ด	๕	๒	-	-	๗
ซ่อมรถเรือ - ซ่อมอะไหล่	๔	-	-	-	๔
หาบเร่	๒	๒	-	-	๔
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	๑	๓	-	-	๔
จำหน่ายอาหารทะเล	๕	๓	-	-	๘
จำหน่ายพืชสวน พืชไร่	๒	๑	-	-	๓
อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่	๘	๑	-	-	๙
อาหารสำเร็จจากอาหารทะเล	๑	๓	-	-	๔
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	๑	๔	๕
ร้านค้า	๓	-	-	-	๓
จำหน่ายของที่ระลึก	๓	๑	-	-	๔
รวม	๕๗	๑๘	๑	๔	๘๐
ร้อยละ	๗๑.๒๕	๒๒.๕๐	๑.๒๕	๕.๐๐	๑๐๐

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่า ประชากรในชุมชนที่มีรายได้ลดลงนั้น เริ่มมีแนวโน้มที่จะลดลงในระยะ ๓-๔ ปีหลังจากมาร้อยละ ๒๒.๕๐ แต่ส่วนใหญ่มีรายได้ลดลงในระยะ ๑-๒ ปี คือมีถึงร้อยละ ๗๑.๒๕ อาชีพที่มีรายได้ลดลงในระยะ ๑-๒ ปีหลังนี้มากที่สุดคือ อาหารสำเร็จจากพืชไร่ พืชสวน ซึ่งได้แกขาวหลามเป็นสำคัญ อาชีพที่

กระทบกระเทือนมากรองลงไปคือ อาหารและเครื่องดื่ม การค้าขายเร่ และการ
จำหน่ายพืชสวน พืชไร่ ตามลำดับ ถ้าพิจารณาแล้วจะเห็นว่า อาชีพที่มีรายได้น้อย
ในระยะ ๑-๒ ปีหลังนี้ หรือระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๕ คืออาชีพประกอบกิจการค้า
และบริการประเภทเครื่องบริโภคทั้งสิ้น

สิ่งที่ได้ผลทำให้รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนลดลง การที่ประชากร
ที่ประกอบกิจการค้าและบริการในชุมชนหนองมนส่วนใหญ่มีรายได้น้อยนั้น จากการ
สัมภาษณ์ประชากรผู้มีรายได้น้อย ๕๐ คน พบว่าสิ่งที่ได้ผลทำให้รายได้น้อยมากที่สุด
คือนักทัศนาจร ดังตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๕ สิ่งที่ได้ผลให้รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนลดลงในระยะ ๑-๒ ปีนี้

อาชีพ	คนจาก โรงงาน	ชาวไร่ ชาวสวน	ชาว ประมง	นัก ทัศนาจร	นิสิต นักศึกษา	คนใน ชุมชน	การ คมนาคม	การ แข่ง ขัน	รวม
อาหาร-เครื่องดื่ม	-	-	-	๓	-	-	-	๑	๔
ตัดเสื้อบุรุษ-สตรี	๑	-	-	-	-	-	๒	๒	๕
ตัดผม - ตัดผม	-	-	-	-	-	๓	-	๑	๔
จำหน่ายของใช้เบ็ดเตล็ด	๑	๑	-	-	-	-	๒	๓	๖
ซ่อมรถเรื่อ-ขายอะไหล่	-	-	-	๑	-	-	-	๓	๔
ขายเร่	-	-	-	๓	-	-	-	๕	๘
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	-	-	-	๑	-	-	-	๔	๕
จำหน่ายอาหารทะเล	-	-	-	๕	-	-	๕	๑	๙
จำหน่ายพืชสวนพืชไร่	-	-	-	๑	-	-	๕	๑	๖
อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่	-	-	-	๖	-	-	๒	-	๘
อาหารสำเร็จจากอาหาร ทะเล	-	-	-	๔	-	-	-	-	๔

อาชีพ	คนจาก โรงงาน	ชาวไร่ ชาวดวน	ชาว ประมง	นัก ทัศนอาจร	นิสิต นักศึกษา	คนใน ชุมชน	การ คมนาคม	การ แข่ง ขัน	รวม
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	-	๕	๕
จำหน่ายของชำ	๑	๑	-	-	-	-	๑	-	๓
จำหน่ายของที่ระลึก	-	-	-	๔	-	-	-	-	๔
รวม	๓	๒	-	๓๒	-	๓	๑๔	๒๖	๔๐
ร้อยละ	๓.๓๕	๒.๕๐	-	๔๐.๐๐	-	๓.๓๕	๑๗.๕๐	๓๒.๕๐	๑๐๐

จากตาราง ๕ จะเห็นว่า นักทัศนอาจรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ที่ทำให้รายได้ของประชากรลดลงถึงร้อยละ ๔๐.๐ รองลงไปคือมีการแข่งขันมากขึ้น เนื่องจากมีผู้เข้ามาประกอบกิจการค้า และบริการในชุมชนหนองมนมากขึ้นร้อยละ ๓๒.๕๐ โดยมีเหตุผลดังนี้คือ

๑. จำนวนนักทัศนอาจรที่เข้ามาให้บริการในชุมชนหนองมนน้อยลงเนื่องจาก

๑.๑ การคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็ว ทำให้นักทัศนอาจรสามารถเดินทางไปพักผ่อนได้ไกลมากกว่าทางแสนมากนั้น เช่น พัทยา ระยอง จันทบุรี โอกาสที่จะแวะใช้บริการในหนองมนน้อยลง

นอกจากนั้น การคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็ว ยังทำให้ผู้ที่เคยใช้บริการในชุมชน เช่น คนในชุมชนเองหรือคนจากชุมชนโดยรอบ เดินทางไปใช้บริการในตัวจังหวัด ซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการด้านต่าง ๆ ที่ใหญ่กว่าได้สะดวกยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน สินค้าหรือผลผลิตบางชนิดโดยเฉพาะอาหารทะเล พืชไร่ พืชสวน ที่เคยส่งมาให้บริการในชุมชนหนองมน กลับนำไปส่งเพื่อบริการในชุมชนที่ใหญ่กว่าอีกด้วย

๑.๒ การค้าและการบริการ บริเวณชายหาดบางแสนในปัจจุบัน เริ่มขยายตัวมากขึ้น ทั้งทางด้านจำนวนและชนิดของสินค้าและบริการนั้น ทำให้นักทัศนอาจร

หาซื้อสินค้าหรือใช้บริการต่าง ๆ เช่น อาหารทะเลตากแห้ง ของที่ระลึก อาหาร และเครื่องดื่ม ขาวหลาม ฯลฯ ได้จากผู้ขายบริเวณชายหาดบางแสน โดยไม่จำเป็นต้องเข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมน โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทางสุขาภิบาลแสนสุข ได้จัดสถานที่ประกอบการค้าในแกวที่ริมความประสงค์จะประกอบการค้า ณ บริเวณชายหาดบางแสน เพิ่มขึ้นจากของเดิม ซึ่งมีเอกชนทำการก่อสร้างอาศัยประกอบการค้าไว้มากแล้ว รวมทั้งจัดให้มีตลาดนัดทุกวันอาทิตย์อีกด้วย

๒. จำนวนผู้ให้บริการประเภทต่าง ๆ ในชุมชนหนองมนมีมากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น โอกาสในการขายจึงมีน้อยลง ผู้ให้บริการที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นนี้ นอกจากจะเป็นคนในชุมชนหรือบริเวณโดยรอบที่เคยมีอาชีพ ทำสวน ทำไร่ ทำนา ฯลฯ แล้วหันมาประกอบอาชีพการค้าและบริการแล้ว ยังมีประชากรจากชุมชนใกล้เคียงหรือจังหวัดที่อยู่ไกลออกไป เช่น อุดรธานี นครนายก ปราจีนบุรี ฯลฯ โดยเฉพาะผู้กวระประเภทไถยาง จากอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เข้ามาประกอบการค้าอีกเป็นจำนวนมาก

ระยะเวลาที่รายได้ดีที่สุดของประชากรในชุมชนหนองมน จากการสัมภาษณ์ประชากรที่ประกอบกิจการค้าและบริการในชุมชนหนองมน พบว่าระยะเวลาที่รายได้ของประชากรในชุมชนสูงที่สุด คือระยะระหว่าง ๓-๔ ปีที่ผ่านมา หรือระยะระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔-๒๕๑๒ ดังตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๑๐ ระยะเวลาที่รายได้ดีที่สุดของประชากรในชุมชนหนองมน

อาชีพ	ปีที่ผ่านมา							เทวณทุกปี	รวม
	๑-๒	๓-๔	๕-๖	๗-๘	๙-๑๐	๑๑-๑๕	๑๖-๒๐		
อาหารและเครื่องดื่ม	๑	๒	๒	๑	-	-	-	-	๑๐
ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	-	๓	๒	๔	-	-	-	๑	๑๐
ตัดผม - ตัดผม	-	๒	๔	๓	-	-	-	๑	๑๐
ขายของเบ็ดเตล็ด	-	๒	๓	๔	๑	-	-	-	๑๐
ซ่อมรถเรือ - ขายอะไหล่	๓	๓	๔	-	-	-	-	-	๑๐

อาชีพ	๑-๒	๓-๔	๕-๖	๗-๘	๙-๑๐	๑๑-๑๕	๑๖-๒๐	เฉลี่ย ทุกปี	รวม
หาบเร่	๑	๑	๒	๔	-	-	-	๒	๑๐
บริการรถ ๒ แถว	-	-	๔	๔	๑	-	-	๑	๑๐
จำหน่ายอาหารทะเล	-	-	-	๓	๖	๑	-	-	๑๐
พืชสวน พืชไร่	-	๒	๓	๕	-	-	-	-	๑๐
อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่	๑	๒	๓	-	-	-	-	-	๑๐
อาหารสำเร็จจากอาหาร ทะเล	-	๑	๑	๓	-	-	-	-	๕
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	-	๑	๓	๑	-	๕
จำหน่ายของชำ	-	๓	๑	๑	-	-	-	-	๕
จำหน่ายของที่ระลึก	-	๑	๒	๑	-	-	-	๑	๕
รวม	๒	๓๐	๓๑	๓๓	๕	๔	๑	๒	๑๒๐
ร้อยละ	๕.๐๐	๒๕.๐๐	๒๕.๘๓	๒๗.๕๐	๔.๑๖	๓.๓๓	๐.๘๓	๕.๐๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๐ แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่ประชากรในชุมชนมีรายได้ที่
ที่สุด คือระยะ ๓-๔ ปีที่ผ่านมา คือระหว่าง พ.ศ. ๒๕๐๔ - พ.ศ. ๒๕๑๒ ประชากร
ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นในระยะร้อยละ ๒๕.๘๓ ระยะที่รายได้เพิ่มขึ้นนี้มีแนวโน้มที่จะ
เพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จนกระทั่งระยะ ๒ ปีหลังนี้ คือระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๔-
๒๕๑๕ ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ผู้ที่มีรายได้เพิ่มขึ้นในระยะนี้มีเพียง
ร้อยละ ๕.๐๐ ซึ่งตามความเห็นของคนทั่วไปแล้ว ประชากรในชุมชนหนองมนน่าจะมี
รายได้เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนั้น ตาราง ๑๐ ยังแสดงให้เห็นว่า รายได้ของโรงงานอุตสาหกรรม
ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับรายได้ของอาชีพการก่าและบริการอื่นในชุมชนเลย กล่าวคือ ขณะที่

โรงงานอุตสาหกรรมมีรายได้สูงสุดในระยะ ๕-๑๐ ปีมาแล้วนั้น อาชีพการก้าและ
บริการอื่นกลับมีรายได้สูงสุดในระยะ ๓-๕ ปีหลังนี้เอง ซึ่งแสดงว่าสิ่งที่มีผลต่อรายได้
ของประชากรในชุมชนหนองมนที่แท้จริงไม่ใช่รายได้และผลผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม
องค์ประกอบที่มีผลให้ประชากรในชุมชนหนองมนมีรายได้สูงขึ้นในระยะ ๓-๑๕
ปีที่ผ่านมา (๒๕๐๐-๒๕๑๒) จากการศึกษาพบว่า นักทัศน اجرเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มี
ผลต่อรายได้เพิ่มขึ้นของประชากรในชุมชน รวมทั้งการขยายตัวของประชาชนในชุมชน
เอง ดังตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๑๑ องค์ประกอบที่มีผลให้ประชากรในชุมชนหนองมนมีรายได้สูงขึ้น
ในระยะ ๓-๑๕ ปีที่ผ่านมา (๒๕๐๐-๒๕๑๒)

อาชีพ	คนจาก โรงงาน	ชาวสวน ชาวไร่	ชาว ประมง	นัก ทัศน اجر	นิสิต นักศึกษา	คนใน ชุมชน	การ คมนาคม	รวม
อาหารและเครื่องดื่ม	-	-	-	๕	-	๒	๓	๑๐
ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	๒	๑	-	-	๒	๕	-	๑๐
ตัดผม - ตัดผม	-	๒	-	-	๒	๒	-	๑๐
จำหน่ายของใช้เบ็ดเตล็ด	๑	๓	๑	๒	๑	๒	-	๑๐
ซ่อมรถเรือ - ขายอะไหล่	๑	๓	๓	-	-	๓	-	๑๐
หาบเร่	-	-	-	๑๐	-	-	-	๑๐
บริการรถ ๒ แถวเล็ก	-	-	๒	๓	-	-	๑	๑๐
อาหารทะเล	๒	๒	๑	๒	-	๓	-	๑๐
จำหน่ายพืชสวน พืชไร่	๑	๒	๑	๑	-	๕	-	๑๐
จำหน่ายอาหารสำเร็จ จากพืชสวน พืชไร่	-	๒	-	๒	-	-	-	๑๐
จำหน่ายอาหารสำเร็จจาก อาหารทะเล	-	-	-	๕	-	-	-	๕

อาชีพ	คนจาก โรงงาน	ชาวสวน ชาวไร่	ชาว ประมง	นัก ทัศนาวจร	นิสิต นักศึกษา	คนใน ชุมชน	การ คมนาคม	รวม
โรงงานอุตสาหกรรม	-	-	-	-	-	-	๕	-
ร้านค้า	๑	๒	-	-	-	๒	-	๕
จำหน่ายของที่ระลึก	-	-	-	๕	-	-	-	๕
รวม	๔	๑๗	๔	๕	๕	๒๘	๕	๑๒๐
ร้อยละ	๒.๒๗	๑๔.๐๗	๒.๒๗	๓๗.๕๐	๔.๑๗	๒๓.๓๓	๔.๑๗	๑๐๐

จากตาราง ๑๑ แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบที่มีผลให้รายได้ของประชากรสูงขึ้นมากที่สุด คือนักทัศนาวจร ถึงร้อยละ ๓๗.๕๐ นอกจากนั้น ประชากรจากบริเวณโดยรอบชุมชน ได้แยกกันจากโรงงานอุตสาหกรรม ชาวประมง ชาวสวน ชาวไร่ มีผลต่อการเพิ่มรายได้ของประชากรรวมกันร้อยละ ๒๓.๓๓ ส่วนการคมนาคมและนิสิตนักศึกษา มีผลต่อการเพิ่มรายได้ของประชากรเพียงเล็กน้อย

อาชีพที่มีรายได้น้อยกับนักทัศนาวจรมากที่สุดคืออาชีพการหาหอย ผู้ที่มีอาชีพหาหอย ผู้ที่มีอาชีพหาหอยในชุมชนหนองมนส่วนใหญ่จะไปทำการค้า ณ บริเวณชายหาดบางแสน มีส่วนน้อยที่ทำการหาหอยบริเวณหน้าตลาดแสนสุข หรือคาเรตามที่อยู่อาศัยในชุมชนหนองมน นอกจากนั้น นักทัศนาวจรมีผลต่อรายได้ของผู้นำอาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่ เช่น ข้าวหลาม น้ำตาลงม ใบไม้บริการรถ ๒ แถวเล็ก ผู้นำอาหารสำเร็จจากอาหารทะเล เช่น หอยหมึก และผู้นำของที่ระลึก ตามลำดับ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า นักทัศนาวจรที่มาพักผ่อน ณ สถานที่ตากอากาศบางแสนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อรายได้เพิ่มขึ้นของประชากรในชุมชนหนองมน

๒. องค์ประกอบความรู้และบริการในชุมชนหนองมน

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนหนองมนมีผลถูกต้องและแน่นอน ผู้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าได้ทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลที่ผู้ใช้บริการเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมน ชนิดของบริการที่ใช้ จำนวนเงินที่ใช้แต่ละครั้งโดยเฉลี่ย รวมทั้งความถี่ที่เข้าใช้บริการในชุมชนนี้ เพื่อนำผลการศึกษานี้ และผลการศึกษาร่วมกับองค์ประกอบที่มีผลต่อผู้ใช้บริการในชุมชนด้านต่าง ๆ มาพิจารณา เพื่อสรุปผลประกอบกันเพื่อหาทราบองค์ประกอบที่แท้จริงที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนหนองมนต่อไป

เหตุผลที่ผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมน การที่ผู้ใช้บริการจะเข้าใช้บริการในศูนย์กลางการค้าและบริการหรือชุมชนใด จะต้องมามีสิ่งจูงใจที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้าไปใช้บริการในชุมชนนั้น ถ้าชุมชนใดมีสิ่งจูงใจก็จะทำให้ผู้ใช้บริการมากเท่าใด โอกาสที่ประชาชนในชุมชนนั้นจะพัฒนาอาชีพและรายได้ย่อมมีมากขึ้น จากการศึกษาพบว่า ผู้เข้าไปใช้บริการในชุมชนหนองมนส่วนใหญ่ เนื่องจากชุมชนนี้เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการที่อยู่ใกล้กว่าศูนย์กลางอื่น มีชนิดและจำนวนของสินค้าและบริการด้านต่าง ๆ มากเพียงพอต่อความต้องการ และมีสินค้าบางประเภทที่มีคุณภาพต่างจากชุมชนอื่น เช่น ข้าวหลามและหอมหมาก เป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรเข้ามาใช้บริการของชุมชนมากยิ่งขึ้น จึงตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๑๒ เหตุผลที่ทำให้ผู้ใช้บริการเข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมน

เหตุผลที่เข้าใช้บริการ	นิสิตนักศึกษา		นักศึกษاجر		คนในชุมชน		คนจากชุมชนโดยรอบ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เป็นทางผ่าน	๑	๓.๓๓	๑๑	๓๖.๖๗	-	-	-	-	๑๒	๑๐.๐๐
ใกล้สถานที่ตากอากาศ	-	-	๒	๖.๖๗	-	-	-	-	๒	๑.๖๗
ใกล้กาชุมชนอื่น	๒๑	๗๐.๐๐	-	-	๔	๒๖.๖๗	๒๒	๗๓.๓๓	๕๑	๘๖.๖๗

เหตุผลที่เข้าใช้ บริการ	นิสิตนักศึกษา		นักศึกษاجر		คนในชุมชน		คนจากชุมชน โดยรอบ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
การคมนาคมสะดวก	๓	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๔	๑๓.๓๓	๗	๕.๘๓
มีบริการที่จอดรถทุก	๕	๑๖.๖๗	-	-	๒๒	๗๓.๓๓	๔	๑๓.๓๓	๓๑	๒๕.๕๓
ประเภท มีสินค้าที่แตกต่างจาก ชุมชนอื่น	-	-	๑๗	๕๖.๖๗	-	-	-	-	๑๗	๑๔.๑๗
รวม	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๑๐๐	๓๐	๓๐	๑๐๐	๑๖๖	๑๐๐

จากตาราง ๑๒ แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนเนื่องจากชุมชนหนองมนเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการที่อยู่ไกลกว่าศูนย์กลางอื่นร้อยละ ๕๓.๖๖ มีชนิดและจำนวนของสินค้าบริการครบตามความต้องการร้อยละ ๓๓.๓๓

สิ่งจูงใจที่ทำให้ให้นักศึกษاجرเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนมีลักษณะแตกต่างจากผู้ใช้บริการประเภทอื่นคือ เนื่องจากชุมชนหนองมนมีสินค้าบางอย่างที่มีคุณภาพแตกต่างจากชุมชนอื่นร้อยละ ๕๖.๖๗รวมทั้งเป็นทางผ่านร้อยละ ๓๖.๖๗ และอยู่ใกล้สถานที่ตากอากาศร้อยละ ๖.๖๗

ชนิดของสินค้าและบริการที่ผู้เข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนใช้มากที่สุด จากการศึกษาค้นคว้าพิจารณาประเภทใดหรือบริการชนิดใดที่จูงใจให้มีผู้เข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนมากที่สุด พบว่าพืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเลเป็นสินค้าที่มีผู้เข้าใช้บริการมากที่สุด แต่ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนเอง และคนจากชุมชนโดยรอบ ถึงตารางสถิติต่อไป

ตาราง ๑๓ ชนิดของสินค้าและบริการที่ผู้ให้บริการในชุมชนหนองมนิไคมา

ที่สุด

สินค้าและบริการ	นิสิต นักศึกษา		เกษตรกร		คนในชุมชน		คนจากชุมชน		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
อาหารและเครื่องดื่ม	๒	๑๐.๐๐	๒	๓.๓๓	-	-	-	-	๔	๓.๓๓
ตัดเสื้อบุรุษ - สตรี	๑	๑.๖๗	-	-	-	-	-	-	๑	๐.๕๐
ตัดผม - ตัดเสื้อ	๑๑	๑๘.๓๓	-	-	-	-	๓	๓.๓๓	๑๓	๕.๐๐
ของใช้เบ็ดเตล็ด	๒๐	๓๓.๓๓	๑	๑.๖๗	-	-	๑๗	๒๘.๓๓	๓๘	๑๕.๘๓
ซ่อมรถเรือ-ขาย	๒	๓.๓๓	-	-	-	-	-	-	๒	๐.๘๓
อะไหล่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หาบเร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
บริการรถ ๒ แถว	๑๐	๑๖.๖๗	๒	๓.๓๓	-	-	๗	๑๑.๖๗	๑๙	๗.๕๐
เล็ก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อาหารทะเล	๒	๓.๓๓	๗	๑๑.๖๗	๓๐	๕๐.๐๐	๑๑	๑๘.๓๓	๕๐	๒๐.๘๓
พืชไร่ พืชสวน	๕	๘.๓๓	-	-	๓๐	๕๐.๐๐	๑๓	๒๑.๖๗	๔๘	๒๐.๐๐
อาหารสำเร็จจาก	๑	๑.๖๗	๒๕	๔๑.๖๗	-	-	๓	๕.๐๐	๒๙	๑๒.๐๘
พืชไร่ พืชสวน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อาหารสำเร็จจาก	-	-	๒๓	๓๘.๓๓	-	-	-	-	๒๓	๙.๕๘
ทะเล	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ผลิตภัณฑ์จากโรงงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ของชำ	๒	๓.๓๓	-	-	-	-	๗	๑๑.๖๗	๙	๓.๗๕
ของที่ระลึก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๖๐	๑๐๐	๖๐	๑๐๐	๖๐	๑๐๐	๖๐	๑๐๐	๒๔๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๓ แสดงให้เห็นว่า เงินค่าตอบแทนผู้ให้มากที่สุดคืออาหารทะเล (ร้อยละ ๒๐.๔๓) พืชไร่ พืชสวน (ร้อยละ ๒๐.๐๐) ของใช้เบ็ดเตล็ด (ร้อยละ ๑๕.๔๓) และอาหารสำเร็จจากพืชไร่ พืชสวน (ร้อยละ ๑๒.๐๔) ตามลำดับ

บริการที่นิสิต นักศึกษา ให้มากที่สุดคือของใช้เบ็ดเตล็ด คัดผม-ตัดผม และบริการรถ ๒ แถว เกวียน อาหารและเครื่องดื่ม ตามลำดับ

บริการที่นักศึกษารับมากที่สุดคือ อาหารสำเร็จจากพืชสวน พืชไร่ และอาหารสำเร็จจากอาหารทะเล โด่งแหว หลามและทอดหมก ตามลำดับ

บริการที่คนในชุมชนหนองมนให้มากที่สุดคืออาหารทะเลและพืชไร่

บริการที่คนจากชุมชนโดยรอบให้มากที่สุดคือของใช้เบ็ดเตล็ด พืชสวน พืชไร่ และอาหารทะเล ตามลำดับ

การจ่ายเงินในการซื้อ การจ่ายเงินในการซื้อของผู้ใช้บริการในชุมชน จะช่วยให้ทราบว่าผู้ใช้บริการประเภทใดจะมีผลต่ออาชีพและรายได้ของผู้ให้บริการในชุมชนมากที่สุด ถ้าผู้ใช้บริการมีการจ่ายเงินในการซื้อสูง ย่อมมีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรมากกว่าผู้ใช้บริการที่มีการจ่ายเงินในการซื้อต่ำ ในการศึกษาพิจารณาการจ่ายเงินในการซื้อจากจำนวนเงินที่ผู้ใช้บริการนำมาใช้จ่ายในชุมชนโดยเฉลี่ยต่อครั้ง พบว่าผู้ที่มีการจ่ายเงินในการซื้อสูง ได้แก่ นักศึกษา และประชากรจากชุมชนโดยรอบ ส่วนนิสิตนักศึกษา และประชากรในชุมชน มีการจ่ายเงินในการซื้อต่ำกว่า ดังตาราง ๑๔

ตาราง ๑๔ จำนวนเงินที่ผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมนใช้ต่อครั้งโดยเฉลี่ย

จำนวนเงิน	นิสิตนักศึกษา		นักศึกษาร		คนในชุมชน		คนจากชุมชนโดยรอบ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ต่ำกว่า ๑๐ บาท	๙	๒๓.๓๓	-	-	๓	๑๐.๐๐	-	-	๑๐	๔.๓๓
๑๐ - ๒๐ บาท	๑๕	๒๓.๓๓	๑	๓๐.๓๓	๑๖	๔๐.๐๐	๖	๒๐.๐๐	๓๘	๓๑.๖๖
๒๑ - ๓๐ บาท	๓	๑๐.๐๐	๔	๒๖.๖๗	๕	๓๐.๐๐	๔	๒๖.๖๗	๒๖	๒๓.๓๓

จำนวนเงิน	นิสิตนักศึกษา		นักศึกษاجر		คนในชุมชน		คนจากชุมชน โดยรอบ		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
๓๑ - ๕๐ บาท	๑	๓๐.๓๓	๑๖	๕๓.๓๓	๕	๑๖.๖๗	๑๓	๔๓.๓๓	๓๕	๒๕.๐๐
มากกว่า ๕๐ บาท	-	-	๕	๑๖.๖๗	๑	๓.๓๓	๓	๑๐.๐๐	๕	๓.๖๖
รวม	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๔ แสดงให้เห็นว่าประชากรส่วนใหญ่ที่มาใช้บริการในชุมชนหนองมนจ่ายเงินซื้อคอนข้างสูง ประมาณ ๓๑-๕๐ บาท ต่อครั้ง ประมาณร้อยละ ๒๕.๐๐ ผู้ที่จ่ายเงินในการซื้อมากที่สุดคือนักศึกษاجرและประชากรจากชุมชนโดยรอบตามลำดับ ส่วนนิสิตนักศึกษาและคนในชุมชนจ่ายเงินในการซื้อต่ำกว่า ส่วนใหญ่จ่ายเงินในการซื้อแต่ละครั้งโดยเฉลี่ย ๑๐-๒๐ บาท

การที่นักศึกษاجرจ่ายเงินในการซื้อสูงกว่านิสิตนักศึกษาและคนในชุมชนส่วนใหญ่นี้เอง ทำให้ให้นักศึกษاجرมีอิทธิพลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนเป็นอย่างมากตามที่ได้อธิบายมาแล้วตามตาราง

ความถี่ในการใช้บริการในชุมชนหนองมน ความถี่ในการใช้บริการของผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมน จะทำให้ทราบว่าผู้ใช้บริการประเภทใดที่จะมีผลต่อความเจริญทางด้านการค้าและบริการของชุมชนมากที่สุด ถ้าผู้ใช้บริการจ่ายเงินในการซื้อสูงและมี ความถี่ในการใช้บริการมาก ผู้ใช้บริการประเภทนั้นย่อมมีผลต่ออาชีพและการเพิ่มขึ้นหรือ ลดต่ำของรายได้ของประชากรในชุมชนมากกว่าผู้ที่จ่ายเงินในการซื้อสูงแต่มีความถี่ในการใช้บริการน้อยกว่า หรือผู้ที่จ่ายเงินในการซื้อต่ำ แต่มีความถี่ในการใช้บริการสูงกว่า เป็นต้น จากการศึกษาความถี่ในการใช้บริการของผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมนพบว่า ผู้ที่มีความถี่ในการใช้บริการในชุมชนมากที่สุดคือคนในชุมชนเอง และผู้ที่มีความถี่ในการใช้บริการในชุมชนมากรองลงไปคือคนจากชุมชนโดยรอบ ดังตารางสถิติต่อไปนี้

ตาราง ๑๕ ความถี่ของการเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมน

ความถี่ในการ ใช้บริการ	นิสิตนักศึกษา		นักศึกษاجر		คนในชุมชน		คนจากชุมชน โดยรอบ		รวม	ร้อยละ
	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ		
ทุกวัน	-	-	-	-	๒๔	๕๓.๓๓	๑๐	๓๓.๓๓	๓๔	๓๑.๖๖
สัปดาห์ละหลายครั้ง	๒	๒๐	-	-	๒	๖.๖๗	๑๕	๒๓.๓๓	๑๗	๒๒.๖๖
สัปดาห์ละครั้ง	๒๐	๒๖.๖๗	๑	๓.๓๓	-	-	๑	๓.๓๓	๒๒	๑๘.๓๓
เกือบสัปดาห์ละครั้ง	๑	๓.๓๓	๒	๖.๖๗	-	-	-	-	๓	๖.๖๖
เกือบสัปดาห์ละครั้ง	๓	๑๐.๐๐	๒	๖.๖๗	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
ปีละหลายครั้ง	-	-	๑๗	๕๖.๖๗	-	-	-	-	๑๗	๑๘.๓๓
ปีละครั้ง	-	-	๕	๑๖.๖๗	-	-	-	-	๕	๕.๐๐
หลาย ๆ ปีครั้ง	-	-	๓	๑๐.๐๐	-	-	-	-	๓	๖.๖๖
รวม	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐	๓๐	๑๐๐

จากตาราง ๑๕ แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้บริการในชุมชนถี่มากที่สุดคือใช้ทุกวัน มีร้อยละ ๓๑.๖๖ ส่วนใหญ่เป็นประชากรในชุมชนเอง ดังนั้น แนวทางประชากรในชุมชนหนองมนจะจ่ายเงินในการซื้อค่าประมาณ ๑๐-๒๐ บาทต่อครั้ง แต่เนื่องจากมีความถี่ในการใช้บริการมาก ดังนั้น จึงพบว่าประชากรในชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนด้วย ดังตารางสถิติตาราง ๑๑

นิสิตนักศึกษาแนวส่วนใหญ่จะจ่ายเงินในการซื้อประมาณ ๑๐-๒๐ บาท เช่นเดียวกับประชากรในชุมชนหนองมน แต่เนื่องจากมีความถี่ในการใช้บริการน้อยกว่า คือเฉลี่ยสัปดาห์ละครั้งด้วย ดังนั้น จึงทำให้นิสิตนักศึกษามีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนไม่มากนัก ดังตารางสถิติตาราง ๑๑

คนจากชุมชนโดยรอบมีความถี่ในการใช้บริการในชุมชนน้อยกว่าคนในชุมชน

หนองมน คือส่วนใหญ่ให้บริการในชุมชนสัปดาห์ละหลายครั้งร้อยละ ๓๓.๓๓ ประชากร
ที่ให้บริการทุกวันมีร้อยละ ๒๓.๓๓ แตกต่างจากชุมชนโดยรอบจ่ายเงินในการซื้อมากกว่า
ดังนั้น คนจากชุมชนโดยรอบ ไก่แก โรงงานอุตสาหกรรม ชาวประมง ชาวไร่ ชาวนา
ชาวสวน จึงมีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนดังตารางสถิติตาราง

๑๑

นักศึกษามีความดีในการให้บริการในชุมชนน้อยที่สุด แต่เนื่องจากนักศึกษามหา
วิทยาลัยนครินทรวิโรฒเปลี่ยนกันอยู่เสมอ และมีอำนาจในการซื้อสูง ดังนั้น นักศึกษาก็เป็น
องค์ประกอบที่สำคัญสิ่งหนึ่งที่มีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนด้วย

บทที่ ๔

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมน ได้ดังนี้

๑. ลักษณะโครงสร้างของชุมชนหนองมนในระยะแรกมีการแจกกระจายของจำนวนประชากรเบาบางอยู่ทั่วไป (Dispersion) ตามบริเวณที่ดอน และจะเริ่มก่อตัวจับกลุ่ม (Cluster) จากเส้นทางคมนาคมเดิมโดยมีศูนย์กลางการค้าและการบริการขนาดเล็ก จำนวนและชนิดของสินค้าและบริการก็มีไม่มาก ต่อมาจะเริ่มแผ่ขยายไปตามเส้นทางคมนาคมที่ตัดใหม่ ซึ่งเป็นเส้นทางที่สามารถติดต่อกับชุมชนอื่นตลอดจนสถานศึกษาและสถานที่ตากอากาศที่อยู่ใกล้ เคียงได้สะดวกและรวดเร็ว ขณะที่ศูนย์กลางการค้าและการคมนาคมเริ่มเปลี่ยนไปเป็นจำนวนและชนิดของบริการจะเพิ่มมากขึ้นด้วย
๒. เส้นทางคมนาคมที่ตัดผ่านบริเวณศูนย์กลางของชุมชนหนองมนทำให้ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับชุมชนอื่น เป็นผลให้ผู้อยู่เข้ามาใช้บริการในชุมชนนี้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็มีส่วนช่วยให้อาชีพการค้าและบริการบางอย่างของชุมชนลดความสำคัญลงเหมือนกัน
๓. บริการทางการศึกษา มีส่วนช่วยให้ผู้อยู่เข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้น แต่บัณฑิตนักศึกษาเหล่านี้มีผลต่อรายได้ของประชากรในชุมชนเพียงเล็กน้อย
๔. สถานที่ตากอากาศที่อยู่ใกล้ชุมชนหนองมนนี้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำนักทัศนาจร เข้าใช้บริการในชุมชนมากขึ้น และนักทัศนาจรเหล่านี้มีผลต่อการเพิ่มและลดจำนวนรายได้ของประชากรในชุมชนนี้มากที่สุด
๕. การอุตสาหกรรมในชุมชนและบริเวณโดยรอบ มีส่วนช่วยให้ผู้อยู่เข้ามาใช้บริการของชุมชนเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย นอกจากนั้นรายได้ของโรงงานอุตสาหกรรมจะไม่มีส่วนสัมพันธ์กับรายได้ของประชากรในชุมชนเท่าใดนัก

๖. พืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเลจากบริเวณโดยรอบชุมชนมีผลต่อการให้บริการ และการให้บริการในชุมชนหนองมนอย่างมาก เนื่องจากชุมชนหนองมนทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง ในการจำหน่าย และการบริโภค

นอกจากนี้ยังพบว่า

๗. อาหารสำเร็จจากพืชไร่พืชสวน และอาหารสำเร็จจากอาหารทะเลเป็นองค์ประกอบ ที่ดึงดูดใจให้นักทัศนจร เข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนมากยิ่งขึ้น

๘. การขยายตัวทางด้านการค้า และบริการรวมทั้งรายได้ของประชากรในชุมชน หนองมน มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นมา แต่รายได้จากการค้า และบริการนั้น จะเริ่มลดลงบ้างในระยะ ๑ - ๒ ปีข้างหน้า คือระยะ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕

อภิปรายผล.

การอภิปรายผล แยกถาวรไค ๗ หัวข้อดังนี้

๑. ลักษณะโครงสร้างโดยทั่วไปของชุมชนหนองมน ระยะแรกมีการแจกกระจาย ของจำนวนประชากรเบาบางอยู่ทั่วไป (Dispersion) มีศูนย์กลางการค้าขนาดเล็ก และ การบริการในชุมชนก็มีไม่มาก ทั้งนี้เนื่องจาก

๑.๑ จำนวนประชากรของชุมชนหนองมนในระยะแรกมีอยู่จำนวนน้อย

๑.๒ ความต้องการทางด้านการบริการต่าง ๆ ของประชากรในชุมชนมีอยู่ในวงจำกัด บริการที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นบริการ เบื้องการยังชีพ เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค

๑.๓ ศูนย์กลางของชุมชนทำหน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนเดิมนั้นอยู่ในวงแคบ เนื่องจากความไม่สะดวกในการคมนาคมเป็นสำคัญ

ปัจจุบันประชากรในชุมชนหนองมนมีจำนวนมากขึ้นคือประมาณ ๕,๐๐๐ คน ในจำนวน ๖๕๔ ครัวเรือน จำนวนประชากรที่มากขึ้นนี้เนื่องจากจะ เกิดขึ้นเนื่องจากการ เพิ่มจำนวนประชากร ตามอัตราการ เกิดปกติของคนในชุมชนแล้ว ยังเนื่องมาจากการอพยพเข้าของคนจากบริเวณ โดยรอบชุมชน และจากชุมชนหรือจังหวัดอื่นที่อยู่ห่างไกลอีกด้วย ทำให้ความต้องการทาง

สินค้าและบริการต่าง ๆ ของชุมชนมีเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ขณะเดียวกันการตัดเส้นทางคมนาคมใหม่ทำให้การคมนาคมสะดวกและรวดเร็ว จึงทำให้ประชากรจากบริเวณโดยรอบหรือชุมชนอื่นเข้ามาใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้นอีกโสดหนึ่ง ลักษณะโครงสร้างของชุมชนจึงเริ่มเปลี่ยนไปจากการจับกลุ่มบริเวณเส้นทางคมนาคมสายเก่า (แนวถนนสันติเกษม) มาสู่บริเวณศูนย์กลางการค้าบริเวณเส้นทางคมนาคมสายใหม่ (ถนนสุขุมวิท) และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวไปตามเส้นทางนี้มากขึ้น รวมทั้งเส้นทางคมนาคมที่ตัดใหม่ไปสู่สถานท่องเที่ยวและศูนย์กลางการศึกษาด้วย ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้ตรงกับการศึกษาของมนู วัลยะ เพ็ชร (มนู วัลยะ เพ็ชร, ๒๕๑๒:๑๐) และบุญนาค ทิวกุล (บุญนาค ทิวกุล: ๒๕๑๔:๕๔) ซึ่งพบว่าเมืองจะขยายไปตามเส้นทางคมนาคมที่ตัดใหม่ และตรงกับการศึกษาของปะทัก (Pathak, 1960:5206 B) ที่ว่าถ้ามีการสร้างเส้นทางคมนาคมใหม่ แหล่งค้าปลีกบริเวณเส้นทางคมนาคมใหม่จะกลายเป็นศูนย์กลางการค้าใหม่

๒. เส้นทางคมนาคม เส้นทางคมนาคมที่ให้ความสะดวกและรวดเร็วในการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชนอื่นและบริเวณโดยรอบจะมีผลต่อชุมชนหนองมน ๒ ประการ

๒.๑ เส้นทางคมนาคมมีผลให้ชุมชนหนองมนเจริญขึ้น เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ การตัดถนนสุขุมวิทผ่านศูนย์กลางการค้าและบริการของชุมชนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ทำให้ชุมชนหนองมนกลายเป็นทางผ่านในการติดต่อระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดต่าง ๆ ทางชายฝั่งตะวันออกของประเทศ โอกาสที่จะมีผู้เข้าใช้บริการในชุมชนย่อมมีมากขึ้น

๒.๑.๒ การปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้มีความทันสมัยและกว้างขึ้นให้ความสะดวกและรวดเร็วกว่าเดิม ทำให้ประชาชนจากชุมชนอื่นหรือจังหวัดอื่นมาพักผ่อน สถานที่ตากอากาศบางแสน และสถานที่ตากอากาศอื่นที่อยู่ใกล้เคียงได้มากขึ้น เช่น อ่างเก็บน้ำบางพระ หาดผาแดง อ่างศิลา ฯลฯ

๒.๑.๓ บริการในด้านการคมนาคมขนส่ง ปัจจุบันประชากรที่อยู่บริเวณโดยรอบชุมชนหนองมน สามารถนำผลิตภัณฑ์และสินค้าต่าง ๆ เข้ามารับบริการ ณ ศูนย์กลางการค้าและบริการในชุมชนหนองมน และขณะเดียวกันยังสามารถเขามารับบริการจากชุมชนใกล้เคียงได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น เนื่องจากมีบริการรถ ๒ แถวขนาดเล็กไว้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ามาในชุมชนเกือบ ๒๐ คัน นอกจากนั้นยังมีบริการรถยนต์โดยสารขนาดใหญ่วิ่งรับคนโดยสารระหว่างชลบุรี-บางแสน และชลบุรี-ศรีราชา โดยวิ่งผ่านชุมชนหนองมนทุกระยะ ๕ - ๑๐ นาที คิดค่าบริการในราคาถูกอีกด้วย

องค์ประกอบทางด้านการคมนาคมที่มีผลทำให้ชุมชนหนองมนเจริญขึ้นนี้ตรงกับผลการศึกษาของโคลด์ (Cold) ซึ่งพบว่า การคมนาคมมีผลต่อการตั้งศูนย์กลางของเมือง และคอลลี (Colly) พบว่าเส้นทางคมนาคมมีผลต่อการตั้งศูนย์กลางการค้า (Ullman, 1967:202-206) นอกจากนั้นยังตรงกับผลการศึกษาของลูเธอร์ ซึ่งพบว่าเมืองจะพัฒนาจากชุมชนเกษตร เป็นชุมชนขนาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางบริการด้านต่าง ๆ หลังจากมีการตัดเส้นทางคมนาคมผ่านเข้าสู่ชุมชนนั้น (Luther, 1957:1712)

๒.๒ การคมนาคมมีผลให้รายได้ของประชากรลดลง นอกจากเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็วจะเป็นองค์ประกอบในการจูงใจให้ผู้นมาใช้บริการในชุมชนมากขึ้น มีผลทำให้รายได้และเศรษฐกิจของประชากรในชุมชนดีขึ้นแล้ว จากผลการศึกษายังพบว่าอาชีพการค้าและบริการบางอย่าง เช่น ร้านค้าเสื้อบุรุษ-สตรี ร้านจำหน่ายของเบ็ดเตล็ด จำหน่ายอาหารทะเลและพืชไร่ในชุมชนหนองมนลดความสำคัญลง ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก

๒.๒.๑ ศูนย์กลางการค้าและบริการลดความสำคัญและหน้าที่ลง เนื่องจากการคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็วเป็นทางนำประชากรในชุมชนหนองมนและประชากรจากบริเวณโดยรอบไปใช้บริการในชุมชนอื่นที่อยู่ไกลออกไปได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสินค้าและผลิตภัณฑ์อื่น เช่น พืชไร่ หรืออาหารทะเลที่เคยส่งมาป้อน หรือให้บริการแก่ผู้ใช้บริการในชุมชนหนองมนก็สามารถนำส่งยังชุมชนอื่น โดยเฉพาะตัวจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นศูนย์กลางการค้าและบริการที่ใหญ่กว่าศูนย์กลางของชุมชนหนองมนจึงทำหน้าที่ในด้านบริการน้อยลง กล่าวคือ ให้บริการแก่ประชากรที่มาใช้บริการจำนวนน้อยลง และชนิดของสินค้าที่บริการก็จะลดน้อยลงด้วย

๒.๒.๒ นักทัศนารที่จะเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนจะลดลง เนื่องจากเส้นทางคมนาคมที่สะดวกและรวดเร็วจะทำให้สามารถใช้เวลาในการเดินทางไปตากอากาศ ณ สถานที่ตากอากาศที่อยู่ไกลจากบางแสนได้มากขึ้น โดยเฉพาะนักทัศนารจากจังหวัด กรุงเทพมหานครสามารถเดินทางไปตากอากาศยังพัทยา หาดมาแดง หรือสวน จังหวัดระยอง ไป-กลับได้ภายใน ๑ วัน โอกาสที่จะเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนจึงลดลง

ดังนั้นจากผลการศึกษาที่พบว่ารายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนในระยะ ๑ - ๒ ปีหลังนี้ เริ่มมีแนวโน้มลดลงนี้อาจมีสาเหตุมาจากความสะดวกและรวดเร็วของเส้นทางคมนาคมสาเหตุหนึ่ง ซึ่งการศึกษานี้ตรงกับการศึกษาของสมิท (Berbert, Rojor Smith) ที่พบว่าเส้นทางคมนาคมที่รวดเร็วจะทำให้เวลาในการเดินทางไปยังตลาดลดลง ทั้งจะเป็นเหตุให้ศูนย์กลางเล็ก ๆ ระหว่างทางหลายแห่งหมดความสำคัญลง (Smith, 1971:326 B)

๓. บริการทางการศึกษา บริการทางการศึกษาที่จัดขึ้นในชุมชนและบริเวณโดยรอบจะมีส่วนช่วยให้ผู้เข้าใช้บริการในชุมชนมากขึ้น

๓.๑ บริการทางการศึกษาที่จัดขึ้นในชุมชนหนองมนทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน ๔ แห่ง ปัจจุบันให้บริการด้านการศึกษาแก่เยาวชนในชุมชนอย่างกว้างขวาง มีการขยายการเปิดรับนักเรียนเข้าทำการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากตารางสถิติต่อไปนี้ ตาราง ๑๖ จำนวนนักเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ในชุมชนหนองมน

โรงเรียน	ระดับ	ปี พ.ศ.๒๕๐๐	ปี พ.ศ.๒๕๐๒	ปี พ.ศ.๒๕๐๕
๑ วัดกลางดอน	ป. ๑ - ๗	๒๘๕	๓๗๓	๔๒๕
๒ แสนสุศึกษา	ป. ๑ - ๗	—	๑๖๐	๒๖๘
๓ สุขุมวิทยา	ป. ๑ - ๗	—	๓๑	๘๘๕
๔ แสนสุข	มศ.๑ - ๓	๓๖	๕๐	๔๘๒

บริการทางการศึกษาภายในชุมชนนี้ มีผลต่อความเจริญของชุมชนหลายประการคือ

๓.๑.๑ ช่วยให้ผู้ให้บริการในชุมชนมากขึ้น เนื่องจากบริการทางการศึกษาจะช่วยผลักดันไม่ให้คนในชุมชนนำเงินจากชุมชนหนองมนไปใช้ในชุมชนอื่น ทำให้การเงินหมุนเวียนอยู่ภายในชุมชน อันเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของคนในชุมชนด้วย

๓.๑.๒ ช่วยในการตัดสินใจของคนจากชุมชนอื่น เข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนหนองมนได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีความรู้สึกปลอดภัยทางด้านการศึกษาของสมาชิกในครอบครัว

๓.๑.๓ การศึกษาที่ขยายตัวขึ้นจะช่วยทำให้ประชากรในชุมชนมีโอกาสได้เรียนเพิ่มขึ้น เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาประชากรในชุมชนให้เป็นคนที่มีประสิทธิภาพอันจะมีผลต่อความเจริญของชุมชนต่อไปในอนาคต

๓.๒ บริการทางการศึกษาบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะการก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา มีส่วนช่วยให้ผู้มาใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้น จากการสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาจำนวน ๕๐ คน พบว่าร้อยละ ๘๗.๕ เข้าใช้บริการในชุมชนหนองมน แต่อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษานิสิตนักศึกษามีผลต่อรายได้ของประชากรในชุมชนเพียงเล็กน้อย ก็มีค่าทำให้รายได้เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๕.๑๗ และไม่มีผลทำให้รายได้ของประชากรลดลงเลย ทั้งนี้เนื่องจาก

๓.๒.๑ จำนวนของนิสิตนักศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ใช้บริการสายอื่น มีจำนวนน้อยกว่า การใช้บริการของนิสิตนักศึกษาจึงไม่มีผลต่อรายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงของประชากรในชุมชนอย่างเห็นเด่นชัดนัก

๓.๒.๒ จำนวนเงินที่ใช้ในการซื้อของนิสิตนักศึกษามีน้อยกว่าผู้ใช้บริการประเภทอื่น

จากการศึกษาพบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ นำเงินมาใช้จ่ายโดยเฉลี่ยประมาณ ๑๐ - ๒๐ บาทต่อวัน ในขณะที่พนักงานหรือคนจากชุมชนโดยรอบส่วนใหญ่ นำเงินมาใช้จ่ายโดยเฉลี่ยวันละ ๓๑ - ๕๐ บาท นอกจากนั้นความถี่ในการใช้บริการของนิสิตนักศึกษาก็มีเพียงสัปดาห์ละครั้งอีกด้วย

๓.๒.๓ ผู้ให้บริการไม่สามารถแยกนิสิตนักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการในชุมชนออกจากประชากรในชุมชน ประชากร จากบริเวณโดยรอบ และนักทัศนาจรได้ จึงทำให้ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนผู้ใช้บริการประเภทต่าง ๆ ของผู้ให้บริการผิดไปจากความจริงบ้าง

๔. สถานที่ตากอากาศ สถานที่ตากอากาศที่อยู่ใกล้ชุมชนหนองมนเป็นส่วนหนึ่งที่นักท่องเที่ยวเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้น และมีผลต่อรายได้เพิ่มขึ้นหรือลดลงของประชากรในชุมชนหนองมนเป็นอย่างมาก ซึ่งผลการศึกษาก่อนหน้านี้ตรงกับผลการศึกษาของลอเวนเธล (Lowenthal) ซึ่งพบว่านักทัศนาจรที่ไปยังสถานที่ตากอากาศเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนนั้น (Lowenthal, 1958:360) ก็มีผลต่ออัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของรายได้ ตลอดจนมีผลต่อการเพิ่มขึ้นและจำนวนของอาชีพ ตลอดจนความสำคัญบางอย่างของอาชีพด้วย

จากการศึกษาลักษณะอาชีพของประชากรในชุมชนหนองมน พบว่าอาชีพการกำหนดรายการอาหารสำรับที่ทำจากพืชไร่พืชสวน เช่น ข้าวหลาม และอาหารสำรับที่ทำจากอาหารทะเล เช่น ห่อหมก พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการให้บริการของนักทัศนาจรที่มาพักตากอากาศ ณ ชายหาดบางแสน ช่วยให้ประชากรในชุมชนหนองมนมีอาชีพเพิ่มขึ้น และ เป็นทางรับเงินจากชุมชนอื่นเข้าสู่ชุมชนหนองมนมากยิ่งขึ้น อันเป็นทางส่งเสริมฐานะ เศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้นตามไปด้วย

๕. โรงงานอุตสาหกรรม ความสัมพันธ์ และผลของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีต่อความเจริญของชุมชนหนองมน จากการศึกษพบว่าโรงงานอุตสาหกรรมมีผลต่อความเจริญของชุมชนหนองมนเพียงเล็กน้อย โดยมีผลทำให้รายได้ลดลงร้อยละ ๔.๗๗ และรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๑๑ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากเหตุผลดังนี้คือ

๕.๑ วัตถุดิบที่ใช้ป้อนโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนหนองมนที่สำคัญคือ มันสำปะหลัง เป็นวัตถุดิบที่ได้มาจากชุมชนอื่น เช่น ตำบลบางพระ หรืออำเภอกวีรราชา จึงทำให้ประชาชนในชุมชนแท้ ๆ ไม่ได้รับประโยชน์และมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการใช้วัตถุดิบของโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้เท่าใดนัก

๕.๒ จำนวนคนงานที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมแต่ละโรงงานมีจำนวนน้อย เพราะ เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จึงทำให้มีผู้เชี่ยวชาญบริการในชุมชนหนองมนเพิ่มขึ้นไม่มากนัก

๕.๓ อำนาจในการซื้อของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีน้อยมาก เนื่องจากคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มากจากจังหวัดทางภาคเหนือและอีสาน ค่าแรงงานถูก ทั้งยังมีการที่จะไ้เงินเป็นทางอื่น เช่นส่งไปให้ญาติพี่น้องในจังหวัดของตน โอกาสที่จะนำเงินมาใช้จ่ายในชุมชนหนองมนจึงมีไม่มากนักด้วย

๕.๔ ตลาดการก้าวมลพิษจากโรงงานไม่ได้ใช้ศูนย์กลางการค้าในชุมชนหนองมน ทำการติดต่อซื้อขายกันบริเวณโรงงาน ชุมชนหนองมนเป็นเพียงเส้นทางผ่านในการขนส่งสินค้าและวัตถุดิบเท่านั้น ผลผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรมจึงมีผลต่ออาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนน้อยมาก

ปัจจุบันจำนวนโรงงานในชุมชนหนองมนและบริเวณโดยรอบเพิ่มปริมาณมากขึ้น มีการแข่งขันในด้านการซื้อขายมากขึ้นด้วย ทำให้โรงงานขนาดเล็กหลายโรงงานต้องปิด การดำเนินกิจการลง เนื่องจากไม่สามารถผลิตแข่งขันกับผู้ค้าเนินกิจการขนาดใหญ่ได้ทั้งในด้านการซื้อวัตถุดิบมาป้อนโรงงาน ด้านคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และด้านราคาคงทุนในการผลิต รวมทั้งยังมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของน้ำที่จะนำมาใช้ในโรงงาน มีกลิ่นและสีที่ไม่เอื้อต่อการผลิตแปรรูปให้มีคุณภาพดีเช่นเดิมอีกด้วย เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานแปรรูปเองทำให้โรงงานแปรรูปน้ำส่าปะหลัง โรงงานมันเส้นและกากมัน ซึ่งมีอยู่ในชุมชนหนองมน ๑๕ แห่งต้องปิดดำเนินการไปแล้ว ๕ แห่ง คงเหลือโรงงานที่เปิดดำเนินการเพียง ๑๐ โรงเท่านั้น

ผลการศึกษาเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมที่ว่ามีส่วนในการพัฒนาชุมชนหนองมนแต่เพียงเล็กน้อยนี้ กานกับผลการศึกษาของอริฟิ (Arifi) ซึ่งพบว่า สิ่งที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนคือ โรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการเลือกทำเลที่ตั้งโรงงานของแต่ละแห่งแตกต่างกันออกไป หรืออาจเพราะว่าวัตถุดิบที่ป้อนโรงงานก็ดี ผลผลิตที่ได้จากโรงงานก็ดี

ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อชุมชนหนองมนทั้งทางอุปสงค์และอุปทาน (Demand & Supply) การเลือกทำเลที่ตั้งของโรงงานแปรงมันสำปะหลังในชุมชนหนองมนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ เนื่องจากบริเวณนี้มีน้ำอุดมสมบูรณ์และเป็นน้ำที่มีคุณภาพดี ชาว และใส เหมาะสำหรับโรงงานแปรงมันที่ค่อนข้างมาก

๖. พืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเล พืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเลเป็นองค์ประกอบสำคัญสิ่งหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมความเจริญของชุมชนหนองมนในกรณีสินค้าเหล่านี้เป็นผลผลิตจากบริเวณโดยรอบของชุมชนหนองมน และชุมชนหนองมนก็ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการจำหน่ายผลผลิตเหล่านี้จากบริเวณโดยรอบ จึงเท่ากับว่าจำนวนผลผลิตพืชไร่ พืชสวน และอาหารทะเลจากบริเวณโดยรอบช่วยสนับสนุนศูนย์กลางให้เจริญตามทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานของคริสตอลเลอร์ (Christaller, 1966:76) และการศึกษาของฮาริสและอัลแมน (Harris and Ullman, 1967:277)

นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า การให้บริการประเภทอาหารทะเล พืชไร่ พืชสวน ภายในชุมชนลดความสำคัญลง เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมสะดวกช่วยให้สามารถนำผลผลิตเหล่านั้นไปยังศูนย์กลางการค้าที่ใหญ่กว่า เช่นในจังหวัดชลบุรีโกะสะดวกและรวดเร็วขึ้น เป็นผลให้หมู่บ้านหรือชุมชนชายสินค้าประเภทนี้บางส่วนต้องเดินทางไปเลือกซื้อจากตลาดชลบุรี กลับมาขายยังตลาดในชุมชนหนองมนอีกต่อหนึ่ง ทำให้ชนิดของสินค้าที่จะให้บริการในชุมชนลดลง และราคาสินค้าประเภทนี้ก็สูงขึ้น จึงไม่ดึงดูดความสนใจที่เคยให้บริการประเภท พืชสวน พืชไร่ หรืออาหารทะเล ให้กลับมาให้บริการที่ตลาดในชุมชนหนองมนอีก ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องน่าจะได้อธิบายปัญหาขึ้นพิจารณาภายหลัง

๗. การขยายตัวทางด้านการอาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน จากการศึกษาพบว่าอาชีพและรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนเริ่มมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา ทั้งนี้เนื่องจาก

๗.๑ การจัดบริการสาธารณสุขประเภทต่าง ๆ ของรัฐบาลในชุมชนหนองมน เริ่มมีมากขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมา เช่น การจัดตั้งที่ทำการไฟฟ้าภูมิภาค สาขา

บางแสน ที่ทำการประปา สาขาบางแสน ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สถานีตำรวจท่าบดแสนสุข สิ่งเหล่านี้ช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้แก่คนในชุมชนหนองมนและ เปิดโอกาสให้เขาได้พัฒนาตนเองได้มากขึ้น อันเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาชุมชนให้เจริญมากขึ้นด้วย

๗.๒ การขยายตัวทางด้านการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นไป

การศึกษาภายในชุมชนและบริเวณใกล้เคียงขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในชุมชนหนองมนนั้นแต่เดิมมีโรงเรียนระดับประถมต้นเพียง ๑ โรงเรียน คือโรงเรียนวัดกลางดอน ในปี ๒๕๔๕ เปิดโรงเรียนแสนสุข สังกัดกรมสามัญศึกษา เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นในบริเวณวัดแจ้งเจริญดอน และในปี ๒๕๔๒ เอกชนได้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษาอีก ๒ โรงเรียน คือโรงเรียนแสนสุขศึกษา และโรงเรียนสุโขมวิทยา จำนวนนักเรียนของโรงเรียนเหล่านี้ขยายตัวเป็นลำดับ และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้การก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา บางแสน ใน พ.ศ. ๒๕๔๘ และการขยายตัวของวิทยาลัยในปัจจุบัน ก็มีผลช่วยให้ชุมชนหนองมนมีการขยายตัวอย่างมากในระยะ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมาอีกด้วย

๗.๓ การปรับปรุงสถานที่ตากอากาศบางแสน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นต้นมามีการพัฒนาสถานที่ตากอากาศบางแสนให้ประชาชนหันมาสนใจใช้เป็นสถานที่ตากอากาศมากยิ่งขึ้น เริ่มจากการพัฒนาชายหาดบางแสนและแหลมแท่นสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและสถานที่ประชุมของคณะรัฐบาล ต่อมาในปี ๒๕๐๔ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ดำเนินการปรับปรุงสถานที่ตากอากาศบางแสนให้ดีขึ้นโดยการปรับปรุงถนนเลียบริมชายหาด สร้างโรงแรมบางแสน และก่อสร้างบังกาคาเพิ่มเติม ประชาชนเริ่มให้ความสนใจที่จะมาพักผ่อนชายหาดบางแสนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะระยะหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวรับดำเนินการต่อจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้ว มีการพัฒนารวมทั้งการโฆษณาให้มีผู้เข้ามาตากอากาศ ณ สถานที่ตากอากาศแห่งนี้มากขึ้น จึงจะ เห็นได้จากสถิติรายได้ของโรงแรมบางแสน ดังต่อไปนี้

ตาราง ๑๓ ยอดรายได้ของโรงแรมบางแสน

พ.ศ.	จำนวนเงิน
๒๕๐๔	๕๔๔,๑๙๔.๐๕
๒๕๐๕	๑,๖๗๒,๑๒๗.๓๓
๒๕๐๖	๑,๕๗๕,๘๗๔.๐๕
๒๕๐๗	๑,๕๒๕,๘๒๕.๕๕
๒๕๐๘	๒,๕๒๔,๘๖๐.๕๒
๒๕๐๙	๓,๕๑๗,๘๔๑.๒๐
๒๕๑๐	๔,๗๒๕,๕๒๑.๖๒
๒๕๑๑	๔,๗๒๖,๖๐๖.๐๖
๒๕๑๒	๔,๘๖๖,๗๕๖.๓๑
๒๕๑๓	๔,๕๐๕,๒๑๒.๖๕
๒๕๑๔	๔,๕๘๗,๖๘๔.๐๐

ที่มา : รายงานประจำปี ๒๕๑๔ ของโรงแรมบางแสน

ขณะที่มีผู้เข้าพักตากอากาศ ณ ชายหาดบางแสนมากขึ้น ทำให้รายได้ของโรงแรมบางแสนเพิ่มมากขึ้น จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นนี้จะ เข้ามาใช้บริการของชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย

นอกจากนี้ จะเห็นว่าตารางสถิติแสดงยอดรายได้ของโรงแรมบางแสนจะสัมพันธ์กับรายได้ของประชากรในชุมชนหนองมน ตาราง ๑๐ ที่ว่า ในช่วงระยะปี พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๑๒ เป็นช่วงที่รายได้ของประชากรในชุมชนหนองมนมีแนวโน้มที่จะ เพิ่มขึ้น หลังจากนั้นรายได้จะเริ่มลดลงในระยะ ๑ - ๒ ปีที่หลังนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

๑. ควรพิจารณาปรับปรุงและสนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าพื้นเมืองอันมีลักษณะเฉพาะของชุมชนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสินค้าเฉพาะถิ่นซึ่งได้แก่ ข้าวหอมมะลิ และหอมหมื่นมีค่าสำคัญในการจูงใจนักท่องเที่ยวและประชาชนจากชุมชนอื่นเข้ามาใช้บริการในชุมชนมากขึ้น ทำให้มีผลต่อการพัฒนาอาชีพและรายได้ของประชาชนในชุมชนหนองมนอย่างมาก จึงเห็นควรที่จะมีการพิจารณาปรับปรุงและสนับสนุนให้มีการผลิตสินค้าที่มีลักษณะเฉพาะของชุมชนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตผ้าทออันเป็นอาชีพสำคัญดั้งเดิมของคนในชุมชน น่าจะได้มีการปรับปรุงทั้งชื่อเรียก และคุณภาพ ตลอดจนสนับสนุนในด้านการผลิตและตลาดให้มากยิ่งขึ้น (ปัจจุบันผ้าทอหนองมนมีรู้จักกันทั่วไปในนามของผ้าทออ่างหิน)

๒. พิจารณาเพิ่มบริการที่จำเป็นด้านต่าง ๆ ในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพราะชนิดของบริการที่ขาดไปจะเป็นช่องทางใหญ่ที่เชิญชวนบริการในชุมชนเดิมหันไปใช้บริการในชุมชนอื่นที่เป็นศูนย์กลางการบริการที่ใหญ่กว่า เนื่องจากความสะดวกและรวดเร็วของการคมนาคม

๓. พิจารณาปรับปรุงราคาสินค้าบางอย่างให้มีราคาต่ำกว่าชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้เคียง โดยเฉพาะสินค้าประเภทอาหารทะเลแห้งสดและผักแห้ง เพื่อจูงใจนักท่องเที่ยวกลับมาใช้บริการในชุมชนหนองมนมากขึ้น

๔. ปรับปรุงสถานที่ตากอากาศบางแสนใหญ่ไปใช้บริการ ณ บริเวณชายหาดได้รับความสะดวกสบาย โดยเฉพาะความรู้สึกลดภัยจากโจรสลัดและอันตรายด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการพักตากอากาศนั้นจะช่วยให้ชายทะเลบางแสนเป็นที่นิยมและต้องการใช้เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชนมากยิ่งขึ้น เพื่อว่านักท่องเที่ยวเหล่านั้นจะมีโอกาสเข้าใช้บริการในชุมชนหนองมนมากยิ่งขึ้นด้วย

๖. ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

๑. ควรได้ศึกษาองค์ประกอบแต่ละอย่างที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนนี้ หรือชุมชนอื่น ให้ละเอียดออกไป เพื่อผลที่ได้จากการศึกษาจะได้มีประโยชน์ต่อการพิจารณาปรับปรุงชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบชุมชน ๒ แห่งที่มีลักษณะโครงสร้างทางภูมิศาสตร์ เหมือนกัน แต่มีความเจริญไม่เท่ากัน หรือมีลักษณะโครงสร้างทางภูมิศาสตร์ไม่เหมือนกันแต่มีความเจริญใกล้เคียงกัน เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จของชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป

ขอบทพร่องในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้มีส่วนบกพร่องอยู่บ้าง เกี่ยวกับการรวบรวมข้อเท็จจริงที่ได้จากสัมภาษณ์ เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่เข้าใจถึงผลการศึกษาทางด้านวิชาการ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ เกิดความเกรงกลัวว่าจะ เป็นการจับผิด หรือทำให้เสียผลประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจบางส่วนไม่ตรงกับความจริง เป็นผลให้ผลการวิจัยที่ได้อาจเคลื่อนไปบ้าง งานวิจัยครั้งต่อไปควรหาทางแก้ไขข้อบกพร่องส่วนนี้ให้น้อยลงด้วย.

บรรณานุกรม

บุญนาค คีวกุล, ลักษณะโครงสร้างทางกายภาพและเศรษฐกิจของเขตสุขภาพิบาล
อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔, ๒๔ หน้า.

บุญ วังยะเพชร, สภาพความเป็นอยู่ของประชากรในบริเวณบางส่วนของเขต
สุขภาพิบาล บางกะปิ และบริเวณใกล้เคียงจังหวัดพระนคร รายงาน
ผลการวิจัยคณะวิชามนุษยธรรมศึกษา และสังคมศาสตร์ วิทยาลัย-
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๒, ๑๑๕ หน้า.

โรงแรมบางแสน "ยอดทรายไก่อ - รายจ่ายเปรียบเทียบ" รายงานประจำปี
๒๕๑๔, ๒๕๑๕, ๔๗ หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน, สมุดสถิติรายปี, ๒๕๐๔, ๔๑๔ หน้า.

สถิติแห่งชาติ, สำนักงาน, สมุดสถิติรายปี ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔, ๒๕๑๕, ๕๕๑ หน้า.

อัน นิมมานเหมินทร์ "ปัญหาสำคัญทางผังเมืองของนครหลวงพระนครธนบุรี",
วารสารการบริหาร, กุมภาพันธ์ ๒๕๑๔, ๑๕๕ หน้า.

Arifi, Salih El, Regional Economic Development in the Sudan : A geographic
analysis of the emergent regional patterns, Dissertation
Abstracts International, 1972, Vol 32 : 8, Pgs 4313B-4946B.

Archbold, John Carl, A recreational geography of Salton Sea, California,
Dissertation Abstracts International 1972, Vol 32 : 9,
Pgs 4947B-5550B.

Christaller, Walter, Central Place in Southern Germany (translated
from "Die Zentralen Orte in Suddents - Chland "by Carlsh W.
Baskin) 1966.

Dickinson Robert E, The scope and status of urban geography and
assessment, Reading in Urban Geography, 1967, 625 pp.

Hauser, Phillip M. and Schnoure, Leo F., The Study of Urbanization, 1967,
554 pp.

Harris, Chauncy D. and Ullman, Edward L. "The Nature of city"
Reading in Urban Geography, 1967, 625 pp.

Hemmasi, Mohammad, "The deteminants of inter-provincial and urban
in migration in Iran", Dissertation Abstracts International,
1971, Vol 32 : 5, Pgs.2453B-3086B.

Jeyasingham, William Luther, "The urban geography of Jaffea",
Dissertation Abstract, 1959, 1489-1877.

Ma, Laurence Jun-chao, Commercial development and urban change in
Sung, China Dissertation Abstract International, 1972,
Vol 32 : 7, Pgs.3715B-4311B.

Martinson, Tommy Lee, Selected changes in agriculture production and
economic rent along the Western Highway of Honduras,
Dissertation Abstract International, 1970, Vol 31 : 1,
Pgs.1B-454B.

Pathak, Chittaranjan, Growth patterns of Raleigh, North Carolina,
Dissertation Abstract, 1960, Vol 25 : 9, Pgs.4883-5463.

Quandt Eldor Clemens, Post World War II population migration to Mov Rana,
Norway : A study of the spatial impact on the migration process
of verrying Lobar demands, Dissertation Abstracts International
1972, Vol 32 : 9, Pgs.4947B-5550B.

Smith, Berbert Roger, Regional growth, central place development and
function change : River Bend area, Minnisota, Dissertation
Abstracts International, 1971, Vol 32 : 1, Pgs.1B-636B.

Smith, James Richard, Some changing features of a regional capital :
Sioux Fall, South Dakota, 1920-1970, Dissertation Abstracts
International, 1971 Vol 32 : 5, Pgs.2453B-3086B.

Lowenthal David, The West Indies chooses a capital The Geographical
Review, July 1958, Pgs.309-462.

Upchurch, John Calhoun, Middle Florida : An historical geography of
the area between the Apalachicola and Suwannee River,
Dissertation Abstracts International, 1972, Vol 32 : 8,
Pgs.4313B-4946B.

Wang, I-shou, Chinese migratior and population change in Manchuria
1900-1940, Dissertation Abstracts International, 1972, Vol
32 : 8, Pgs.6137B-6752B.

(สำเนา)

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕

เรื่อง ขออนุมัติเกี่ยวกับชุมนุมชน หนองมน

เรียน นายอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

ควีนางสาววีรวรรณ กฤตยารัตน์ นิสิตปริญญาโท แผนกวิชา
ภูมิศาสตร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร มีความประสงค์จะทำการศึกษาค้น
ประกอบที่ส่งผลต่อความเจริญของชุมนุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง
จังหวัดชลบุรี เพื่อนำมาประกอบการเขียนวิทยานิพนธ์ จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลายด้าน
ทั้งข้อมูลย้อนหลัง และปัจจุบันจากทางจังหวัด

ฉะนั้น จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาตและอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก
ความสะดวกบางประการแก่นางสาววีรวรรณ กฤตยารัตน์ ตามสมควร และขอขอบคุณ
อย่างมากมาย ณ ที่นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

สวาท เสนาณรงค์

(รองศาสตราจารย์สวาท เสนาณรงค์)

หัวหน้าแผนกวิชาภูมิศาสตร์

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

รายชื่อผู้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวิวัฒนาการของชุมชนหนองมน ตำบลแสนสุข
อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

๑. นายเฉลิม ศรีสมโพธิ
๒. นายวิชัย ชัยกุล
๓. นายชอบ ทองระอา
๔. นายสุวิทย์ ชาติการณ์
๕. นายสมบุญ ศรีสำอังก
๖. นายจำนงค์ อุนจิต
๗. นายทุม สมนิก
๘. นายฐิ บัวโพน
๙. นายพัค พรหมจิต
๑๐. นางทองหลด กำมเดช

รายชื่อผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประกอบที่ค่าความผิดพลาดความจริง
ของชุมชนหนองมน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นแนวใน
การสัมภาษณ์

๑. นายเจตพงษ์ อู๋ยี่ฮ้าง
๒. นายประสิทธิ์ สุระประเสริฐ
๓. นายเฉลิม ศรีสมโพธิ
๔. นายอำพล กัมภีรานนท์
๕. นายชอบ ทองระอา
๖. นายจำนงค์ อุนจิก
๗. นายพิศ พรหมจิต
๘. นายตุ้ม สมนึก
๙. นายชู บัวโหนด
๑๐. นายอุไร สุวรรณรัตน์